

T.C.
BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TR, Balıkesir University, Institute of Health Sciences

**ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN SPORA
YÖNELİK TUTUMLARI VE KADINLARIN SPOR
ETKİNLİKLERİNE KATILIMLARINA DAİR
GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ
(BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ)**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

YL-21.12

SENA DİKER

Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı
Bilim Alan Kodu: 130105

BALIKESİR
2021

**T.C.
BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

**ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN SPORA YÖNELİK
TUTUMLARI VE KADINLARIN SPOR ETKİNLİKLERİNE
KATILIMLARINA DAİR GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ
(BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ)**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

YL-21.12

SENA DİKER

**TEZ DANIŞMANI
PROF. DR. ZEKERİYA GÖKTAŞ**

Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı

Bilim Alan Kodu: 130105

BALIKESİR

2021

T.C.
BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

TEZ KABUL VE ONAY

Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Yüksek Lisans Programında
Sena DİKER tarafından yürütülmüş ve tamamlanmış olan

“Üniversite Öğrencilerinin Spora Yönelik Tutumları ve Kadınların Spor Etkinliklerine Katılımlarına Dair Görüşlerinin İncelenmesi (Balıkesir Üniversitesi Örneği)”

başlıklı tez çalışması

Balıkesir Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinin ilgili maddeleri uyarınca aşağıdaki jüri tarafından

YÜKSEK LİSANS TEZİ
olarak kabul edilmiştir.

Tez Savunma Tarihi: 09/08/2021

TEZ SINAV JÜRİSİ

Prof. Dr. Zekeriya GÖKTAŞ
Balıkesir Üniversitesi
(Başkan)

Dr. Öğr. Üyesi Nahit ÖZDAYI
Balıkesir Üniversitesi
Üye

Doç. Dr. İlhan ADILOĞULLARI
Çanakkale Onsekiz Mart
Üniversitesi
Üye

Yukarıdaki Yüksek Lisans Tezi, sınav jüri üyeleri tarafından imzalanarak
23/08/2021 tarihinde teslim edilmiştir.

Prof. Dr. Osman İrfan İLHAK
Enstitü Müdürü

BEYAN

Balıkesir Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü

Tez Yazım Kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada;

- Tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- Tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- Tez çalışmada yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi,
- Kullanılan verilerde ve ortaya çıkan sonuçlarda herhangi bir değişiklik yapmadığımı,
- Bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıpları kabullendiğimi **beyan ederim.**

09/08/2021

Sena DİKER

TEŐEKKÜR

Bu tez çalıőmasının planlanması, yürütölmesi ve değerlendirilmesinde bilgi ve tecrübelerinden yararlandığım değerli danıőman hocam sayın Prof. Dr. Zekeriya GÖKTAŞ' a sonsuz teőekkürlerimi sunarım. Yüksek lisans öğrenimim süresince emeği geçen Balıkesir Üniversitesi akademik ve idari birimlerinin yönetici ve personellerine teőekkürü borç bilirim.

Tezimin istatistiksel analizlerin yorumlanmasında ve yazım aőamasının her anında bilgisinden istifade edebilmeme olanak tanıyan kıymetli hocam Arş. Gör. Alp Kaan KİLCİ' ye en içten teőekkürlerimi sunarım.

Son olarak tüm eğitim sürecimde gece gündüz beni dinleyen, kahrımı çeken, motivasyonumu arttırmak için ellerinden geleni yapan, maddi manevi her zaman yanımda olan, bana inanıp, güvenen canım aileme çok teőekkür ediyorum.

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa No</u>
İÇİNDEKİLER	i
ÖZET	iv
ABSTRACT	v
TABLolar DİZİNİ	vi
ŞEKİLLER LİSTESİ	viii
1. GİRİŞ	1
1.1. Problem Cümlesi.....	1
1.2. Sınırlılıklar	1
1.3. Sayıtlılar	2
1.4. Hipotezler.....	2
1.5. Araştırmanın Önemi.....	3
1.6. Araştırmanın Amacı	4
2. GENEL BİLGİLER	5
2.1. Spor	5
2.1.1. Sporun Amacı.....	7
2.1.2. Sporun Önemi	8
2.1.2.1. Sporun Bireysel Yönden Önemi	9
2.1.2.2. Sporun Toplumsal Yönden Önemi	9
2.1.2.3. Sporun Ekonomik Yönden Önemi.....	10
2.1.3. Sporun sınıflandırılması	10
2.1.3.1. Performans Sporü	10
2.1.3.2. Kitle Sporü	11
2.1.3.3. Özel Gruplarda Spor	11
2.1.4. Sporun Bireyler Üzerindeki Etkisi	12
2.1.4.1. Sporun Fizyolojik Faydaları	13
2.1.4.2. Sporun Psikolojik Faydaları	14
2.1.4.3. Sporun Sosyal Açıdan Faydaları	15
2.2. Tutum Kavramı	15
2.2.1. Tutumun Özellikleri	16

2.2.1.1. Güç Derecesi.....	17
2.2.1.2. Karmaşıklık.....	17
2.2.1.3. Bileşenler Arası Tutarlılık	17
2.2.1.4. Tutumlar Arası Tutarlılık.....	18
2.2.1.5. Diğer Tutumlarla İlişkisi ve Merkezcilik	18
2.2.2. Tutumu Oluşturan Öğeler.....	18
2.2.2.1. Duyuşsal Öge.....	19
2.2.2.2. Bilişsel Öge.....	20
2.2.2.3. Davranışsal Öge.....	20
2.2.3. Tutum ve Spor İlişkisi.....	20
2.3. Spora Katılım	21
2.3.1. Spora Katılım Nedenleri.....	21
2.3.1.1. Kendini Gerçekleştirme İhtiyacı.....	21
2.3.1.2. Zihinsel Beklentiler	22
2.3.1.3. Sağlık Beklentisi.....	22
2.3.1.4. Psikolojik Beklentiler	23
2.3.1.5. Hareket Etme İhtiyacı ve Rekabet	23
2.3.1.6. Aile	23
2.3.1.7. Arkadaş Çevresi.....	24
2.3.1.8. Kitle İletişim Araçları	24
2.4. Kadın ve Spor	24
2.4.1. Kadın Sporcularda Kişilik Özellikleri.....	26
2.4.2. Antik Çağda Kadın ve Spor	27
2.4.3. Orta Çağ'dan 19. Yüzyıla Kadar Kadının Spordaki Yeri	28
2.4.4. Kadın Sporunda Dönüm Noktası: 19. Yüzyıl	29
2.4.5. Modernleşen Türkiye'de Kadın ve Spor	30
3. GEREÇ VE YÖNTEM.....	31
3.1. Araştırmanın Modeli.....	31
3.2. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi	31
3.3. Veri Toplama Araçları	32
3.4. Verilerin Toplanması	33
3.5. Verilerin Analizi	33
4. BULGULAR.....	35

4.1. Demografik Özelliklere İlişkin Bulgular	35
4.2. Balıkesir Üniversitesi Öğrencilerinin Spora Yönelik Tutumlarına İlişkin Bulgular.....	36
4.3. Balıkesir Üniversitesi Öğrencilerinin Kadınların Spor Etkinliklerine Katılımlarına Dair Görüşlerinin İncelenmesi.....	39
5. TARTIŞMA	43
6. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	49
KAYNAKLAR	51
ÖZGEÇMİŞ.....	57
EKLER	58
EK-1. Etik Kurul Kararı	59
EK-2. Demografik Bilgi Formu.....	62
EK-3. Spora Yönelik Tutum Ölçeği	63
EK-4. Kadınların Spor Etkinliklerine Katılımlarına İlişkin Görüş Ölçeği.....	64

ÖZET

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN SPORA YÖNELİK TUTUMLARI VE KADINLARIN SPOR ETKİNLİKLERİNE KATILIMLARINA DAİR GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ (BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ)

Bu araştırmada üniversite öğrencilerinin spora yönelik tutumları ve kadınların spor etkinliklerine katılımlarına dair görüşlerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın evrenini Balıkesir Üniversitesi öğrencileri oluştururken örneklemini ise farklı fakültelerde öğrenim gören 256 kadın, 304 erkek olmak üzere toplam 560 öğrenci oluşturmuştur.

Verilerin toplanmasında Şentürk (2012) tarafından geliştirilen “Spora Yönelik Tutum Ölçeği” ile Kızılyalı (2014) tarafından geliştirilen “Kadınların Spor Etkinliklerine Katılımlarına İlişkin Görüş Ölçeği” kullanılmıştır. Elde edilen verilerin frekans ve yüzdeler dağılımları hesaplanmış ve verilerin normallikleri incelenerek hipotez testlerine geçilmiştir. İkili gruplarda bağımsız örneklem t-testi, ikiden fazla gruplarda tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ve değişkenler arasındaki ilişkinin belirlenebilmesi için Pearson korelasyon analizi uygulanmıştır. Anlamlılık düzeyi 0.05 olarak kabul edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyet, sınıf, spor yapma durumu, mezun olunan lise türü değişkenleri açısından spora yönelik tutumlarında anlamlı farklılıklar olduğu fakat yaş ve öğrenim görülen fakülte değişkenleri arasında anlamlı bir fark olmadığı belirlenmiştir. Kadınların spor etkinliklerine katılımlarına ilişkin görüşleri ile cinsiyet, mezun olunan lise türü, spor yapma durumu ve öğrenim gördükleri fakülte değişkenleri arasında anlamlı farklılığın olduğu, yaş ve sınıf değişkenleri arasında ise anlamlı bir farkın olmadığı tespit edilmiştir. Öğrencilerin spora yönelik tutum puanları yükseldikçe kadınların spor etkinliklerine katılımlarına ilişkin görüş puanları azalmaktadır.

Sonuç olarak araştırmaya katılan öğrencilerin, kadınların sportif etkinliklerde yer almalarına yönelik görüşleri ile spora yönelik bakış açıları ters orantılı bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Kadın, spor, tutum.

ABSTRACT

AN INVESTIGATION OF UNIVERSITY STUDENTS 'ATTITUDE TO SPORTS AND WOMEN'S ATTITUDES TO SPORTS ACTIVITIES (BALIKESİR UNIVERSITY EXAMPLE)

In this study, it is aimed to examine the attitudes of university students towards sports and their views on women's participation in sports activities. While the universe of the research was composed of Balıkesir University students, the sample consisted of 560 students, 256 female and 304 male, studying in different faculties.

“Attitude Scale Towards Sports” developed by Şentürk (2012) and “Opinion Scale Regarding Women's Participation in Sports Activities” developed by Kızılyallı (2014) were used to collect the data. Frequency and percentage distributions of the obtained data were calculated and the normality of the data was examined and hypothesis tests were started. Independent sample t-test was used in paired groups, one-way analysis of variance (ANOVA) in groups of more than two, and Pearson correlation analysis was used to determine the relationship between variables. The significance level was accepted as 0.05.

It was determined that there were significant differences in the attitudes of the students participating in the study towards sports in terms of gender, class, sporting status, type of high school graduated, but there was no significant difference between the variables of age and the faculty studied. It has been determined that there is a significant difference between the views of women about their participation in sports activities and the variables of gender, type of high school graduated, doing sports and the faculty they are studying, but there is no significant difference between the variables of age and class. As the students' attitude scores towards sports increase, their points of view regarding the participation of women in sports activities decrease.

As a result, the views of the students participating in the research on the participation of women in sports activities and their perspectives on sports were found to be inversely proportional.

Keywords: *Attitude, sport, women.*

TABLolar DİZİNİ

Sayfa No

Tablo 2.1. Egzersizi Düzenli Olarak Yapmada Artan ve Azalan Değerler.....	13
Tablo 3.1. Araştırma Grubunun Yüzdeleri ve Örneklem Sayıları.....	32
Tablo 3.2. Ölçek Ortalama ve Toplam Puanlarının Çarpıklık/Basıklık Değerleri	34
Tablo 4.1. Araştırma Grubunun Demografik Özellikleri	35
Tablo 4.2. Katılımcıların Spora Yönelik Tutum Ölçeği Puanlarının Cinsiyet Değişkenine Göre Dağılımı.....	37
Tablo 4.3. Katılımcıların Spora Yönelik Tutum Ölçeği Puanlarının Yaş Değişkenine Göre Dağılımı.....	37
Tablo 4.4. Katılımcıların Spora Yönelik Tutum Ölçeği Puanlarının Sınıf Değişkenine Göre Dağılımı.....	37
Tablo 4.5. Katılımcıların Spora Yönelik Tutum Ölçeği Puanlarının Mezun Oldukları Lise Türü Değişkenine Göre Dağılımı	38
Tablo 4.6. Katılımcıların Spora Yönelik Tutum Ölçeği Puanlarının Spor Yapma Durumları Değişkenine Göre Dağılımı	38
Tablo 4.7. Katılımcıların Spora Yönelik Tutum Ölçeği Puanlarının Öğrenim Gördükleri Fakülte Değişkenine Göre Dağılımı	39
Tablo 4.8. Katılımcıların Kadınların Spor Etkinliklerine Katılımlarına İlişkin Görüş Ölçeği Puanlarının Cinsiyet Değişkenine Göre Dağılımı	40
Tablo 4.9. Katılımcıların Kadınların Spor Etkinliklerine Katılımlarına İlişkin Görüş Ölçeği Puanlarının Yaş Değişkenine Göre Dağılımı	40
Tablo 4.10. Katılımcıların Kadınların Spor Etkinliklerine Katılımlarına İlişkin Görüş Ölçeği Puanlarının Sınıf Değişkenine Göre Dağılımı.....	40

Tablo 4.11. Katılımcıların Kadınların Spor Etkinliklerine Katılımlarına İlişkin Görüş Ölçeği Puanlarının Mezun Oldukları Lise Türü Değişkenine Göre Dağılımı..... **41**

Tablo 4.12. Katılımcıların Kadınların Spor Etkinliklerine Katılımlarına İlişkin Görüş Ölçeği Puanlarının Spor Yapma Durumları Değişkenine Göre Dağılımı**41**

Tablo 4.13. Katılımcıların Kadınların Spor Etkinliklerine Katılımlarına İlişkin Görüş Ölçeği Puanlarının Öğrenim Gördükleri Fakülte Değişkenine Göre Dağılımı..... **42**

Tablo 4.14. Katılımcıların Spora Yönelik Tutumları ile Kadınların Spor Etkinliklerine Katılımlarına Dair Görüşleri Arasındaki İlişki..... **42**

ŞEKİLLER LİSTESİ

Sayfa No

Şekil 2.1. Şematik Tutum Anlayışı.....19

1. GİRİŞ

Geçmişten günümüze kadar baktığımızda insanoğlunun ilk dönemlerinden itibaren, insanın hayatta kalabilmek için doğa ile içerisinde olduğu mücadelesinde yapmış olduğu hareketler, günümüz dünyasındaki hemen hemen herkesin merak ve heyecan içerisinde takip ettiği veya kendisinin de içinde bulunduğu beden eğitimi ve sporun temellerini oluşturmaktadır (Kocaer, 2018). Günümüzde ise spor, toplumların sosyal ve kültürel altyapısında fark oluşturmaksızın tüm insanlığı kapsayan küresel yapı haline gelmiştir. Birçok alanda gözlemlenen spor, hızlı bir değişim sürecine girmiş ve sadece kişisel bir olgu olarak değil, toplumları kapsayan sosyal bir yapıya sahip olmaya başlamıştır (Yıldırım ve ark., 2006). Spor, bireylerin beden ve ruh sağlıklarını korurken aynı zamanda kişilerin yaratıcılıklarını geliştirmelerine ve yeni hareketler üretmelerine olanak sağlar (Özkan, 2011).

1.1. Problem Cümlesi

Bu çalışmada Balıkesir Üniversitesi'nde eğitimini sürdüren öğrencilerin spora yönelik tutumları ve kadınların spor aktivitelerine katılımlarına ilişkin görüşleri hangi düzeydedir?

1.2. Sınırlılıklar

- Araştırma Balıkesir Üniversitesi öğrencileri,
- Veri toplama aracı ile,
- Araştırma, katılımcıların isimlerinin belirtilmemesi ve
- 2019-2020 eğitim öğretim dönemi ile sınırlı tutulacaktır.

1.3. Sayıtlar

-Araştırmaya katılan Balıkesir Üniversitesi öğrencilerinin ankette yer alan soruları doğru ve içten bir şekilde yanıtladıkları,

-Çalışmada yararlanılan veri toplama araçlarının geçerlilik ve güvenilirliklerinin araştırma problemlerine uygun olduğu kabul edilmiştir.

1.4. Hipotezler

Araştırmanın hipotezleri; çalışmanın amacına ve ölçek maddelerine uygun olarak belirlenmiş ve aşağıda belirtilmiştir:

H₁: Balıkesir Üniversitesi'nde öğrenim gören öğrencilerin spora yönelik tutumları ile cinsiyet değişkeni arasında farklılık vardır.

H₂: Balıkesir Üniversitesi'nde öğrenim gören öğrencilerin spora yönelik tutumları ile yaş değişkeni arasında farklılık vardır.

H₃: Balıkesir Üniversitesi'nde öğrenim gören öğrencilerin spora yönelik tutumları ile sınıfları arasında farklılık vardır.

H₄: Balıkesir Üniversitesi öğrencilerinin spora yönelik tutumları ile mezun oldukları lise türü arasında farklılık vardır.

H₅: Balıkesir Üniversitesi öğrencilerinin spora yönelik tutumları ile spor yapma durumları arasında farklılık vardır.

H₆: Balıkesir Üniversitesi öğrencilerinin spora yönelik tutumları ile öğrenim gördükleri fakülte arasında farklılık vardır.

H₇: Balıkesir Üniversitesi'nde öğrenim gören öğrencilerin, kadınların spor etkinliklerine katılımlarına ilişkin görüşleri ile cinsiyetleri arasında farklılık vardır.

H₈: Balıkesir Üniversitesi'nde öğrenim gören öğrencilerin, kadınların spor etkinliklerine katılımlarına ilişkin görüşleri ile yaş değişkeni arasında farklılık vardır.

H₉: Balıkesir Üniversitesi'nde öğrenim gören öğrencilerin, kadınların spor etkinliklerine katılımlarına ilişkin görüşleri ile sınıfları arasında farklılık vardır.

H₁₀: Balıkesir Üniversitesi'nde öğrenim gören öğrencilerin, kadınların spor etkinliklerine katılımlarına ilişkin görüşleri ile mezun oldukları lise türü arasında farklılık vardır.

H₁₁: Balıkesir Üniversitesi'nde öğrenim gören öğrencilerin, kadınların spor etkinliklerine katılımlarına ilişkin görüşleri ile spor yapma durumları arasında farklılık vardır.

H₁₂: Balıkesir Üniversitesi'nde öğrenim gören öğrencilerin, kadınların spor etkinliklerine katılımlarına ilişkin görüşleri ile öğrenim gördükleri fakülte arasında farklılık vardır.

H₁₃: Balıkesir Üniversitesi'nde öğrenim gören öğrencilerin, spora yönelik tutumları ile kadınların spor etkinliklerine katılımlarına ilişkin görüşleri arasında pozitif yönlü anlamlı ilişki vardır.

1.5. Araştırmanın Önemi

Üniversitede öğrenim gören bireylerin spora yönelik tutumlarını ve kadınların spor aktivitelerine bakış açılarını belirlemek, sporda herhangi bir cinsiyet ayrımı olmamasını ortaya koymak ve geleceğe yön verecek üniversite öğrencilerinin daha sağlıklı bir toplum yetiştirmek için spora yönelik tutumlarını belirlemektir.

1.6. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı Balıkesir niversitesinde ğrenim görmekte olan ğrencilerinin spora yönelik tutumlarını ve kadınların spor etkinliklerine katılımlarına ilişkin görüşlerini değerlendirmektir.

2. GENEL BİLGİLER

2.1. Spor

Sporun çok köklü bir geçmişe sahip olduğu bilinen bir gerçektir. Bunun kanıtı içinse eski uygarlıkların araştırılması yeterli olacaktır. Hem toplu hem de bireysel olarak gerçekleştirilen sporlara Orta Asya ve Anadolu'da rastlamak mümkündür. M.Ö. 4000'li yıllarda Asur, Babil, Hitit ve Sümerlerde ok ve mızrak ile avlanmanın meşhur olması önemli birer kanıttır. Özellikle de Anadolu bölgesinde milattan önce 2000 yılında kurulan ilk uygarlıklardan ve sporu bir savaş aracı olarak gören Hititler; ok, yay, mızrak gibi aletleri kullanabilme becerilerini ilerletmek için çeşitli aktiviteler geliştirmişlerdir. Böylelikle spor, halk ve uygarlık yöneticileri arasında yaygın bir hal almıştır. Hitit'te yapılan spor etkinliklerinin tümü Homer'in eserlerinde de yer almakta ve bu sporların sosyal işlevleri Antik Yunan'daki ile birbirine benzemektedir (İşcan, 1988).

Spor, İngiliz aristokratların günlük dildeki literatürün de olan anlamı, serbest olan durumlarda fizik ve zihin eğitimini oluşturmakla beraber eğlence sağlayan hareketlere denilmektedir. Bu sözcük, Latince "disportare" veya "deportare" kelimelerinden gelen anlamı ise aktif olma ve alıp götürmektir (Alpman, 1972). Görüldüğü üzere spor kavramı neredeyse insanlık tarihi kadar eskidir. İlk insanların, avcılık ve toplayıcılık yaptığı dönemlerde gerek avlanmak gerekse tehlikeli durumlardan kendilerini korumak için yaptıkları hareketler sporun temel esaslarını oluşturmaktadır. Spor, ilk toplumların savaş ayinleri ve dini törenlerinde ortaya çıkmaya başlamış, eski Yunanlıların tanrılarının şerefine oynanan oyunlar, atletik müsabakalar ve festivaller organize etmesi ile bilinirliğini arttırmaya başlamıştır. Sporun daha sonraki tarihsel gelişimi ise Eski Yunanlıların spor oyunları ve Romalıların düzenlediği gladyatör dövüşleri izlemektedir (Yavaş, 2005). "Spor" olarak ise 19. Yüzyıldan başlayarak bugüne kadar kullanılmaya başlamıştır (Adıgüzel, 2020).

Bireylerin hayatında önemli ve ayrılmaz bir parçası haline gelen spor, tüm yaşantısı boyunca moral gücü yüksek, sıhhatli, mutlu olmasında ana faktör olarak yer almaktadır (Yalçinkaya ve ark., 1993). Bugünün dünyasında spor kişilerin fizik olarak ve fikren gelişimlerini sağlayan ve bunlar arasında iletişimi oluşturan bir bilimdir. Spor bilimsel veriler doğrultusunda uygulanmalıdır. Eğer bu şekilde uygulanmazsa spor, serbest zamanlarda oyun oynama durumunun dışına çıkamaz (DPT, 1972).

Sporun çeşitli bilim adamları tarafından yapılan tanımları mevcuttur. Bu tanımlardan bazıları aşağıda belirtilmiştir.

Spor, rekabet amacı güden ve kesin kurallara sahip olan bir etkinliktir. En temelde ise yarışmak ve kazanmak amacı vardır (Aracı, 1999).

Spor, insanın doğayla mücadelesi sonucunda edindiği temel becerileri ve ürettiği araçlı ve araçsız şekilde savaş tekniklerini, boş zamanlarındaki artışla beraber bireysel veya grupça barışa yönelen bir tavırla ve benzetim yoluyla, işten uzaklaşma, boşa vakit harcama ve oyun için kullanılmasına bağlı, teknik, fizik, estetik, toplumsal ve yarışmacı evrelerden biridir (Fişek, 1998).

Yetim, (2011) ise spor tanımını “yarışma, zevk, sağlık, estetik, eğlence, oyun, reklam, propaganda, meslek, bilim, boş zamanları değerlendirme biçimi gibi birçok farklı amaç için yapılsa da kişisel ve toplumsal ilişkileri düzenleyen bir olgu olması bakımından da önemlidir. Spor, temel bir unsur olduğundan dolayı, iş verimi, geleceğin yapıcı, yaratıcı ve sağlıklı gençlerini yetiştirmek, toplumsal ayrılmaya ve yabancılaşmaya karşı koyabilecek bir araç olması bakımından, günümüzde vazgeçilmez bir sosyal olgu haline gelmiştir” şeklinde açıklamıştır.

Spor, bireylerin beden ve ruhen iyi durumda olması, mücadelenin rekabete göre kurallar çerçevesinde olması, uygulamakta olduğu hareketlerden ötürü heyecan duyma, yarışma arzusunu tatmin etme, rakip sporculara karşı üstünlük kurma yolunda gösterilen yoğun uğraşlardır (Kocaer, 2018).

Coakley (1986) sporu “İç ve dış etkenlerle motive edilmiş kişilerin karmaşık bir yapıda olan fiziksel becerilerinin kullanılmasını ya da fiziksel çaba gerektiren rekabete dayalı bir aktivite” olarak tanımlamıştır.

Son olarak Amman, (2000) sporun tanımını yaparken “belirli kurallar ve kurumlar bünyesinde gerçekleştirilen, haz, sağlık veya performans amaçlı, bilinçli olarak oluşturulmuş olan zorlukların aşılmasına dayanan, tüm bu yönleriyle toplumsal bir içeriğe sahip olan fiziksel ve/veya zihinsel faaliyetlerdir” şeklinde açıklamıştır.

2.1.1. Sporun Amacı

“Sporun genel gayesine Beden Eğitimi ve Spor” şeklinde ele alınmasında yarar vardır. Bunun neden olarak beden eğitimi ve spor, birbirinden ayrı tutulamayacak kavramlardır (Yetim, 2006).

Sağlıklı yaşam; bedenen daha etkili olabilmek ve vücudumuzun sahip olduğu özellikleri doğru kullanmayla aynı doğrultudadır. “Eğitilmiş kişi, düşünen kişidir” cümlesindeki eğitim beden eğitimi ve sporu da kapsamaktadır. “Eğitim” kelimesini ele aldığımızda sadece zihinsel bir eğitimden değil, aynı zamanda bedensel bir eğitimden bahsedilmektedir. Bu nedenle tüm vücudu ele alan içine alan bir olgu halinde incelenmektedir. Ruhsal ve zihinsel yönden de buna bağlı olarak gelişme gösterir. Öğretmen çocuğun gelişimi sırasında birçok etkene dikkat etmelidir. Çocuğun sağlıklı olması, istek duyması ve çalışmalardan zevk alabilmesi eğitimin olumlu olması açısından önemlidir. Bu amaç doğrultusunda bireyin kişiliği; zekâ, karakter ve beden yapısının bir birleşimi olarak düşünülmelidir. Beden eğitimi ve sporun bu bağlamda tamamlayıcı bir amacı olduğu görülmektedir (Yavaş ve İlhan, 1996).

Sporun başka bir amacı da bireyin fiziksel, sosyal ve psikolojik açıdan en üst düzeyde olmasını sağlamaktır. Tek başına spor bunları sağlayamayabilir, bu nedenle başka etkenlerinde gözlemlenmesi gerekmektedir.

2.1.2. Sporun Önemi

Spor ile uğraşan bireylerin toplumsal ve kültürel sermayelerinin artırılmasında spor ile uğraştıkları çevre önemli bir etken olmuştur. Bedensel ve zihinsel yararın yanı sıra spor yapan bireylerde ruhsal ve sosyal çevre açısından yarar sağladığı görülmüştür. Bireylerin kötü arkadaş çevreleri, gençler ve aileleri açısından önemli sorunlar teşkil etmekte olup, sportif faaliyetlere katılan kişilerin sosyal çevre içinde kötü alışkanlıklar kazanmasını engellediği görülmektedir. Spor bilimi yalnızca bir alanı etkilemenin yanı sıra topluma birçok fayda sağlayan olumlu bir uğraş olarak karşımıza çıkmaktadır. Çağımızda spor; “sosyolojik, fiziksel, fizyolojik ve maddi” olarak birçok yönden ele alınmaktadır (Erciş, 2012).

Sporun bireylerde sadece ruhsal, toplumsal ve romantik avantajlarının dışında birçok yönden ele alınır. Spor bir bireyin çevik, kuvvetli, yüksek kondisyonlu, düzgün ve fit bir beden meydana getirmesine olanak sağlayarak görüntü ve işlevsel olarak yarar sağlamaktadır. İlave olarak bireyin hızlı ve sağlıklı düşünerek karar vermesini kolaylaştırarak, bireyin yaratıcı ve analitik düşünme yeteneğini artırır (Gezer, 2014).

Aileler çocuklarının en harika şekilde yetişmesini sağlamak için çaba gösterirler. Bu nedenle spora karşı ilgili ve bilinçli olmaları gerekmektedir. Spor çocukların psikolojik, fizyolojik ve fiziken ve toplumsal açıdan en iyi şekilde yetişmesine olanak sağlar. Aileler farklı branşlardaki eğitim faaliyetlerinin dışında beden eğitimi ve spora gereken önemi vermeleri gerekmektedir ve bu konuda ne kadar bilinçli davranırlar ise çocuklarının en iyi şekilde yetişmesini sağlayabilirler. Spor, bedensel gelişimin yanı sıra toplumsal açıdan da bir o kadar önem arz etmektedir. Çocuğun çevresini tanıyıp ve çevresiyle iletişim halinde olması spor aktivitelerinin yardımıyla daha kolay olacak, bu alandaki olumlu gelişmeler çocuğun ruhsal açıdan pozitif yönde gelişmesine yardımcı olmaktadır (Yetim, 2000).

Bütün bu yorumlara istinaden birçok alana yarar sağlayan spor, çocukların ve gençlerin yaşantısına empoze edilmesi sürecinde bireyi spordan soğutacak herhangi bir faktörün olmamasına dikkat edilmelidir. Aileler sporun önemini kavramalı ve çocuğun yeteneği göz önünde bulundurularak çocuğu spora teşvik etmeleri

gerekmektedir. Spor faaliyetleri çocukluktan, yetişkinliğe hatta ömür boyu pek çok alanda bireye katkı sunmayı amaçlar ve psikolojik, fizyolojik, sosyal ve beşerî alanda bireyin gelişmesine katkı sağlar (Karavelioğlu, 2012).

Spor, bireysel, toplumsal ve ekonomik yönden önemli bir kavramdır ve bu yönlerdeki önemi şu şekillerde açıklanabilir;

2.1.2.1. Sporun Bireysel Yönden Önemi

- Gündelik aktivitelerini etkili bir biçimde gerçekleştirebilmek için dayanıklılık, güç, çabukluk, esneklik ve çabukluk becerilerini geliştirir.
- Gelişmiş kas ve kemik yapısı ile düzgün ve gelişmiş bir vücut duruşu sağlar.
- Vücudun bağışıklığını güçlendirerek hastalıklara karşı direncini artırır.
- Çeşitli ritmik oyunlarda (halk dansları, folklor, mahalli ve milli oyunlar vb.) yetenek ve beceri gelişimine katkı sağlar.
- Fiziksel aktiviteler ile sağlıklı yaşam biçimi için yeni davranışlar kazandırır.
- Kültürel zevk, hassasiyeti geliştirir.
- Rekreatif faaliyetler yaparak serbest zamanlarını değerlendirme beceri ve davranışlarını kazandırır (Aracı, 1999).

2.1.2.2. Sporun Toplumsal Yönden Önemi

- Arkadaşlık, lider olma duygusu, doğruyu bulmak, iyi ve güzel olan her şeyi takdir etmek, hoşgörülü davranmak gibi özellikler kazandırır.
- Kendine hâkim olmayı, İnsanlara ve kurallara saygı duyma becerisi kazanır.
- Hem sağlıklı hem de olumlu bir yaşam biçimi kazandırır.
- İşlerine plan yaparak ve ölçülü biçimde çalışmayı gösterir.
- Yeni güne veya bir yeni aktiviteye başlarken istekli ve kuvvetli olmasını sağlar.

- Toplumsal sorumluluk bilinci kazanmasına ve geliştirmesine yardımcı olur.
- Birlikte çalışma ve bireyin toplumlar içinde kendisine yer bulmasını yardımcı olur (Aracı, 1999).

2.1.2.3. Sporun Ekonomik Yönden Önemi

- Bireyin günlük işlerini en etkili şekilde değerlendirmesine yardımcı olur.
- Hem üretken hem de yapıcı olabilme özelliklerinin kazanımını sağlar.
- Mesleki görev ve sorumluklarını kazanmasını sağlar.
- Ekonomide gereken davranış, düşünce, bilgi ve yeteneklerin başka insanlara aktarımında önemli rol oynar.
- Yaratıcı bilgi yaratmayı ve bu konuda uzmanlaşmayı sağlar.
- İş gücünün artmasına olanak sağlar (Aracı, 1999).

2.1.3. Sporun sınıflandırılması

Spor terimini genel olarak 3 ana grupta sınıflandırılabilir. Bunlar performans sporu, kitle sporu ve özel gruplarda yapılan sporlardır.

2.1.3.1. Performans Sporlu

Sporu sınıflandırılmasında yer alan performans sporlarında amaç bir başarıya ulaşmak ve bu başarıyı devamlı hale getirerek en iyi performansı elde etmeyi amaçlamaktır. Performans sporunda genellikle elit sporcular yarışmakta olup bu sporlara elit spor adı verilmektedir. Performans sporu için uzun süren çalışmalara gerek duyulmaktadır. Sportif başarı için sporcu fiziksel özelliklerini maksimal derecede kullanacak aktiviteler yapar ve devamlı olarak daha iyi performans gösterebilmek amacıyla mücadelede bulunur. Performans sporu yapan sporcular yaptıkları spor dalından ekonomik olarak gelir elde ederler. Sporcular yaptıkları

performans sporunda başarı sağlayabilmek için günlük yaşam tarzından beslenmesine kadar her etkene dikkat etmesi gereklidir. Performans sporunda günümüz şartlarında gelir elde edilmesi, toplumda popülerliğin fazla olması gibi çeşitli etkenler performans sporunun diğer sınıflamalardan ayrı bir şekilde değerlendirilmesini sağlar (Fatih, 2006).

Performans sporlarında sporcular diğer spor branşlarına göre daha fazla efor ve emek harcarlar ve diğer spor branşlarına oranla daha fazla sakatlanma tehlikesi içerir. Bu nedenle performans sporuyla uğraşan bireyler antrenmanlarda ve müsabaka sırasında rekreatif olarak spor yapan bireylere oranla daha dikkatli olmak durumundadırlar. Aksi takdirde sporcular beklenmedik kötü sonuçlar ile karşılaşabilirler.

2.1.3.2. Kitle Spor

Genellikle rekreatif faaliyet olarak adlandırılan kitle sporu, herkes tarafından yapılan serbest zaman aktiviteleridir. İnsanların günlük yaşantılarından arta kalan zamanlarda yaptıkları bir spor türü olan kitle sporu, özellikle belirli tek bir branş ile yapılabildiği gibi genel sportif faaliyetleri de kapsamaktadır. Kitle sporlarında ekonomik olarak gelir elde etmek zor olduğu gibi, profesyonel bir anlamda övgü, ödül ve teşviki de yoktur. Kitle sporu yapan insanlar, günlük yaşayışlarından arta kalan zamanlarda daha aktif ve eğlenceli zaman geçirmek, sağlıklı bir yaşayış sürdürmek ve sağlığını korumak, sosyalleşmek ve geçirdiği zamanlardan haz almak için bu tür sporlara yönelim gerçekleştirirler (Amman, 2000).

2.1.3.3. Özel Gruplarda Spor

İnsanlar, bazen bireysel özelliklerinden ötürü her yerde ve her zaman sportif etkinliklere katılmazlar veya katılmak istemezler. Bu kişilerin sportif etkinliklere katılabilmesi için özel etkinlik alanlarının sağlanmış olması gerekmektedir. Bu özel grupların sportif faaliyetleri için özel kurallar ve şartların oluşması gerekmektedir.

Okullarda eğitim gören öğrencilerin belirlenen ders müfredatına göre sportif faaliyetlere katılma ve müfredatta belirlenen sportif etkinliklere katılmaları sağlanmaktadır. Bu şekilde okul çağına gelmiş kişilerin sportif faaliyetlerde bulunmaları sağlanırken, spor yapmayı bir alışkanlık haline getirebilmeleri ve aynı zamanda öğrencilerin becerilerinin tespit edilmesi sağlanabilmektedir. Öğrenciler sportif etkinliklere katılarak, kendilerini ifade etmeyi, duygularını kontrol etmeyi ve çalışmalarını düzgün, programlı ve istikrarlı hale getirme alışkanlıkları kazanabilmektedir (Baumann, 1994).

Özel gruplarda ve okul sporu olarak yapılan sporlar, insanların daha aktif bir hayat sürmesi ve daha sağlıklı yaşama biçimi kazanma açısından önemli bir yer tutmaktadır. Gereken koşulların sağlandığı ve gerekli önlemlerin alındığı sportif faaliyetler insanlar tarafından olumlu bir şekilde karşılanarak sosyal hayatı etkileme açısından insanların hayatında önemli bir konuma sahiptir.

2.1.4. Sporun Bireyler Üzerindeki Etkisi

İnsanoğlu yaşantısı boyunca doğumdan ölüme kadar birçok şeyle karşılaşır ve yaşam süresi boyunca fizyolojik, fiziksel ve zihinsel durumlarda organizmadaki değişiklikler sonucunda önce fiziksel güç olarak bireyin birçok alanda hayat kalitesinin düşmesi ve hareket durumunda geriye gitme ya da azalma gözlemlenmektedir. Motorsal hareketler olarak adlandırılan veya temel motor hareketler dediğimiz “kuvvet, sürat, denge, esneklik, dayanıklılık ve koordinasyon” fiziksel güç uyumunun dengeli ve sağlıklı olarak devam etmesini sağlar. Yaşam süresinde meydana gelen olumsuzluklara rağmen sağlıklı ve zinde bir hayat geçirmek için spor yapma gereksinimi zorunlu hale gelmiştir. Sporun amacı rekabet ve kazanmaya dayalı olsa dahi aslında elzem olan bireyin sağlığını korunması ayrıca bunu sürdürülebilir hale getirmektir (Zorba, 2014).

Sporu kazanma ve rekabet duygusunun yanında sağlık bakımından incelediğimizde iki alt boyuta indirgeyebiliriz. Bunlar “koruyucu ve tedavi edici” olarak iki alt boyutta incelenebilir. Sağlık eğitimi çok geniş bir alanı kapsamaktadır.

Koruyucu hekimlik birincil, ikincil ve üçüncül koruma olarak sınıflandırılır;

Birincil korumayı tanımlarsak, düzenli olarak yapılan spor etkinlikleri, belirli hastalık ve rahatsızlıklara karşı bilinçli ve kontrollü yapılarak birincil korumanın boyutları arasında yer almaktadır.

İkincil korumada ise rahatsızlıkların risklerini azaltmak ve ortadan kaldırmak açısından önemli olan uygulamaların başında düzenli egzersizler gelmektedir. Örneğin: Bel fıtığı, obezite, hipertansiyon ya da diyabeti olan bireylerin tedavisinde sporun bir tedavi yöntemi olarak kullanıldığı bilinmektedir.

Üçüncül korumayı tanımladığımız zaman rahatsızlığın tekrar nüks etmesini önlemek amacıyla yapılmaktadır. Bireyin yapılan spor egzersiz programlarında rehabilite süresini kısaltıp hastanın iyileşmesini hızlandırmanın yanı sıra bireyin tekrardan aynı hastalığa yakalanmasını engellemek asıl amaç olmuştur (Zorba ve ark., 2005).

Tablo 2.1. Egzersizi düzenli olarak yapmada artan ve azalan değerler (Zorba, 2014).

AZALAN DEĞERLER	ARTAN DEĞERLER
Kalp krizi riskinde ↓	Maks. VO ₂ tüketiminde ↑
Diyet ile birlikte kiloda ↓	Genel sağlıkta ↑
Kadınlarda menstural semptomlarda ↓	Glikoz toleransında ↑
Kandaki kolesterol seviyesinde ↓	Eklem elastikiyetinde ↑
Tekrar kalp krizi geçirme riskinde ↓	Denge ve koordinasyonun gelişmesi ↑
Hipertansiyon ↓	Sıcağa ve soğuğa karşı direnç ↑
Dinlenme kalp atımında ↓	Düzenli ve sağlıklı uyku oranı ↑
LDL lipoproteinler azalır ↓	HDL lipoproteinler ↑
Spordan hemen sonra iştahta azalma ↓	Akciğerden kana O ₂ difüzyonunda ↑

2.1.4.1. Sporun Fizyolojik Faydaları

Günümüzde gelişen teknoloji ve modern çağ ile bireylerin hareket alanlarının daraltılması veya yetersiz derecede olması, ofis ortamında çalışma siteminin yaygın bir biçimde kullanılması, bireylerin spor kültürü ve bilincinden eksik olmasından

dolayı toplumca hareketsiz yaşama eğilimi göstermekteyiz. Hava, gürültü kirliliği ve çeşitli çevresel faktörler insan hayatında negatif yönde etkili olmasından dolayı kas ve iskelet sistemimizde rahatsızlıklar ya da sakatlıklar, kardiyovasküler hastalıklar, stres vb. olumsuzluklar görülebilir (Kılıç ve Özdilek, 2006).

Daha önce yapılmış araştırmalara bakarsak genel olarak sportif faaliyetlere katılım gösteren bireyler ile katılım göstermeyen bireyler arasında incelemeler sonucunda sportif etkinliklere katılan bireylerin katılmayan bireylere göre, fiziksel güç oranı ve fizyolojik olarak daha sağlıklı olduğu büyük oranda kabul edilmiş bir durumdur. Spora başlangıç yaşı ile sporu terk etme yaşıyla alakalı herhangi bir sınırlandırma bulunmaması bireylerin günlük yaşamsal aktivitelere katılmasına ve spora yönlendirmektedir (Gökdağ, 2018).

Sporun fizyolojik etkilerinden en iyi seviyeye ulaşan bireyin geliştirdiği en önemli özellik motorik özellikleridir. Vücudun motorik özellikleri olan kuvvet, dayanıklılık, sürat, çeviklik, beceri ve hareketlilik. Özellikle dayanıklılık sporlarıyla uğraşan bireylerde hipertansiyon, koroner arter rahatsızlığı ve diyabet gibi rahatsızlıklara daha az derecede rastlanılmaktadır (Akgün, 1986).

Bütün yüklenme yapılan fiziksel aktivite çeşitlerinde kişilerin yüksek şiddetle yüklenmesi kas kuvvetinin gelişimini sağlamaktadır. Buna bağlı olarak kas dokusunun büyümesiyle kaslarda bulunan glikojen depolarının genişlemesine ve kılcal damarlardaki genişlemeyle birlikte kasın dayanıklılık seviyesinin artmasına fayda sağlamaktadır. Bireyler buna bağlı olarak gündelik hayatlarında daha az yorulurlar ve hayatlarını daha verimli hale getirerek günlük işlerinde daha verimli olurlar (Sevim, 1997).

2.1.4.2. Sporun Psikolojik Faydaları

Bireyler günlük yaşantısında içinde bulunduğu sosyal çevre ve toplumun yazılı veya geleneksel bir davranış çerçevesiyle yüz yüzedir. Günlük yaşayışlarında bu kurallar çerçevesinde davranış gösterir ve sosyal hayatını buna göre düzenlemek,

ilerletmek ve genişletmek için spora ihtiyaç duyar. Takım sporlarında daha çok görülen ekiple çalışma duygusu kişinin bencil bir davranış sergilemesinin önüne geçer. Buna bağlı olarak sporcular kendi menfaat ve çıkarlarından ziyade grubun menfaat ve çıkarları doğrultusunda kararlar alırlar. Böylece gruba aidiyet gibi duygular gelişme gösterir. Sportif aktiviteler öncesinde, sırasında veya sonrasında, saha içinde ve dışında karşı sporcu ve takımlara saygı duymayı, paylaşımcı olmak gibi kavramlarını geliştirir. Spor pek çok yönden tatmin ve fayda sağladığı gibi psikolojik yönden haz alma, tatmin olma, mutlu olma gibi duyguları bireye kazandırır. Buna bağlı olarak bireyin kişilik gelişimi ve benlik düzeyinin gelişmesinde pozitif rol oynar (Şahan, 2007).

2.1.4.3. Sporun Sosyal Açıdan Faydaları

İnsan doğumdan başlayarak etrafındaki her şey ile sürekli bir iletişim ve etkileşim haline girer. Bu etkileşim sırasında karşısındaki bireylere bilgi birikimi ve duygularını aktarır, bu olaya “sosyal gelişim” adı verilir. Diğer bir deyimle kişinin içerisinde bulunduğu kültürel ve çevresel değer ve normlar doğrultusunda göstermiş olduğu davranışlar ve hareketler olarak açıklanabilir (Küçük ve Koç, 2015).

İnsanlar sosyalleşip çevresindeki kişilerle iletişim içine girdiğinde sportif, sanatsal ve sosyal aktivitelere iştirak eder. Spor bireyin sosyalleşme eğilimini geliştirecek faktörlerin başında gelmektedir. Sportif aktiviteler statü farkı, cinsiyet, ekonomik durum ayrımı fark etmeksizin insanlar arasında daha rahat ve faydalı iletişim kurdukları aktiviteler haline gelmiştir (Küçük ve Koç, 2015)

2.2. Tutum Kavramı

Gündelik ve akademik yaşantımızda birden fazla alanda önümüze çıkan bir kavramdır. Tutum kavramı İnceoğlu, (2011) tarafından “kişinin rastgele bir olay karşısında bilgi, beceri, duygu ve tecrübesi ile bedensel, zihinsel ve duygusal hareket davranışdır” şeklinde açıklanmıştır.

Bireyin bir nesneyi ya da bir durumu süreklilik ve devamlılık içerisinde olumlu veya olumsuz şekilde değerlendirmesine tutum denilmektedir (Franzoi, 2003).

Genel olarak tutum kavramı; bireylerin bir olguya karşı vermiş oldukları cevaplardır. Ayrıca “kişinin kanaat ve düşünce ideolojisini etkileyen değerlerin tümü” şeklinde de açıklanmaktadır. Bazı teorisyenler ve sosyal bilimciler tutumla birlikte duygusal ve bilişsel unsurları, hareketleri, kararları birlikte incelerken, bir kısmı ise sadece duygusal boyutta ele almıştır. Bütün bilim insanlarının aynı noktada yer aldığı durum ise duygu, inanç ve davranış ilişkisinin incelenmesi ve araştırılmasıdır (Atkinson ve ark., 1999).

Kağıtçıbaşı, tutum davranışlarını; tek başına davranışsal bir eğilimin olmasının yanında, bilişsel, duygusal ve davranışsal bir yönelim olduğunu belirtmiştir (Kağıtçıbaşı, 1999).

Triandis (1971) tutum kavramını “araştırmacıların kullandığı fikirlerin ortak bir payda olarak, belirli bir sosyal sınıf statüsüne, belirli bir eylem, durum profiline daha eğilimli olan ve genel olarak duygu ile yüklenen fikirler bütünü” tanımlamış ve tutum davranışlarının duygusal, bilişsel ve davranışsal olarak 3 madde de toplandığını belirtmiştir.

Genel olarak daha önce yapılmış araştırmalara baktığımızda tutum, tek başına değil 3 madde ile incelenmiş olup ve bilişsel, duygusal ve davranışsal öğelerden oluştuğunun ortak kanısına varmışlardır (Tavşancıl, 2014; Kağıtçıbaşı, 1999; Atkinson ve ark, 1999; Ravindranath, 1983; Triandis, 1971).

2.2.1. Tutumun Özellikleri

Çöllü ve Öztürk (2006) tutumların özelliklerini;

- Güç derecesi
- Karmaşıklık
- Bileşenler arası tutarlılık

- Tutumlar arası tutarlılık
- Diğer tutumlarla ilişkisi ve merkezilik başlıkları altında açıklamışlardır.

2.2.1.1. Güç Derecesi

Tutumlar kendi içerisinde belirli bir güce sahiptir. Bu tutuma ait 3 ögenin oran olarak gösterdiği düzeydeki tutumların toplamına tutum gücünün toplamı denir. Bütün tutumlar, hem de tutumun öğeleri arasında güç açısından farklılıklar gösterebilir. Çoğunlukla köklü olan tutumların gücü diğer tutumlara göre daha yüksek olur ve onu değiştirmek çok zordur (Tavşancıl, 2005).

2.2.1.2. Karmaşıklık

Tutumlar karmaşıklık bakımından diğer tutumlara göre farklılıklar gösterebilmektedir. Tutumların öğeleri kendi içerisinde özgün olarak yalnız olabilmekle beraber karmaşık da olabilirler (Tavşancıl, 2005).

Tutumlar bir bütün olarak düşünüldüğünde ve o tutumu oluşturan öğelerin karmaşıklık ve sadelik durumlarına göre farklılıklar gösterebileceği düşünülebilir (Çöllü ve Öztürk, 2006).

2.2.1.3. Bileşenler Arası Tutarlılık

Tutumların öğeleri genel olarak birbiriyle yüzeysel bakımdan tutarlı olduğu söylenebilir. Ayrıca, daha güçlü ve aşırı olan tutumlarda bu tutarlılık derecesi daha çok olabilir. Her zaman tutum öğeleri belirgin olmayabilir, hatta tutarsızlık söz konusu bile olabilir. Buna da tutum içi tutarsızlık denilebilir. Tutum içi tutarsızlık ise tutum içindeki öğelerin birbirine uymaması, tutum içerisinde bazı değişimlere yol açabilecek bir yerleşmemişlik unsurudur. Buna bağlı olarak davranışsal öge oluşmayabilir (Tavşancıl, 2005).

2.2.1.4. Tutumlar Arası Tutarlılık

Bireylerin tutumlarının, birbirleriyle tutarlı olmasının yanında, tutumun ortaya çıkmasının şartı yalnızca bunlardan ibaret değildir. Tutumlar, etki durumlarına tutarlılık derecelerine ve somut olaylara göre farklılıklar gösterebilir (Çöllü ve Öztürk, 2006).

2.2.1.5. Diğer Tutumlarla İlişkisi ve Merkezilik

Tutumlar, farklı tutumlara göre ilişkileri açısından da farklılıklar gösterebilmektedir. Bu değişkenlikler bazı tutumlara sıkıca bağlı oldukları halde, diğerleri birbirinden kopuk ve tek başına bulunabilirler. Tavşancıl (2005)' göre "Bazı bireylerde bir tutumun merkezî duruma gelmesi çok belirgin bir hal alırken ve o bireyin diğer tutumlarını da etkisine alarak genel manada dünya görüşüne ve yaşantıdaki birçok davranışa yön verir. İdeoloji, böyle merkezileşen bir duruma denilmektedir" şeklinde açıklamıştır.

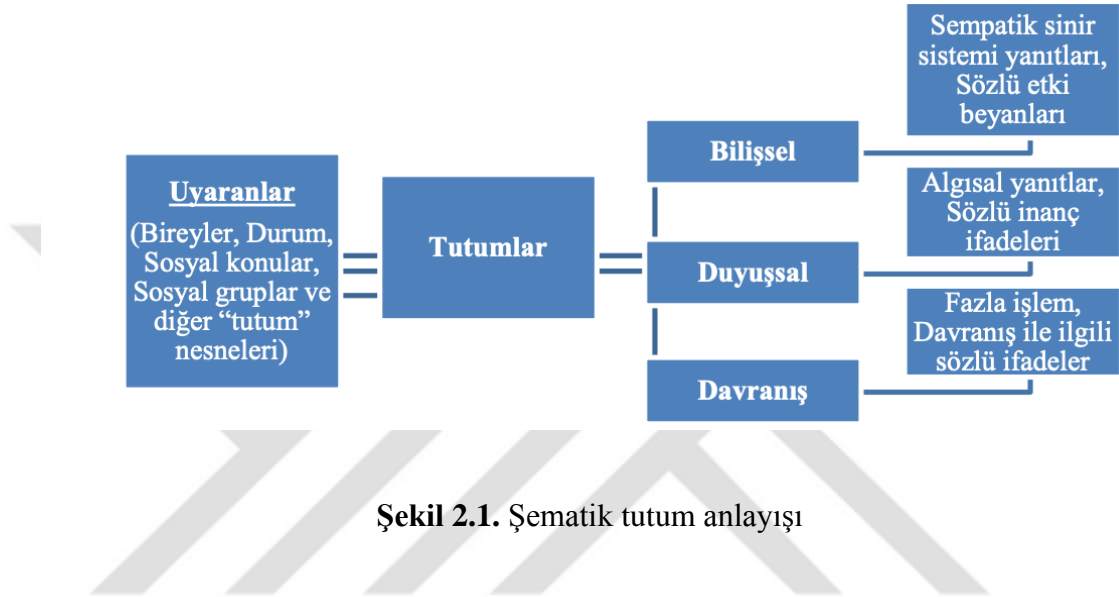
Bireyler arasında tutumlar farklılıklar gösterebilmektedir. Bireylerin bazı tutumları diğerlerine göre farklılıklar gösterebilmektedir. Bazı tutumlar arasında sıkı bir ilişki var iken bazı tutumlarda ise kopuk bir ilişki olabilir. Baskın olan tutumlar diğer tutumlara göre daha baskıcı olabilmekte ve tutumu baskı altına alabilmektedir (Çöllü ve Öztürk, 2006).

2.2.2. Tutumu Oluşturan Öğeler

Tutumu oluşturan öğeler karşımıza 3 öğe olarak çıkmaktadır. Bunlar;

- Davranışsal öğe
- Duyuşsal öğe
- Bilişsel öğe

Bu 3 ögenin birbirleri arasında göstermiş olduğu tutarlılık ve uyumun, bireylerin bir durum veya olay karşısındaki tutumlarının kararlılık ve tutarlılık göstermesinden dolayı olduğu varsayılmaktadır. Bu düşünceye göre kişi bir durumla karşılaştığında bilgi ve tecrübesinden yararlanarak olumlu bakabiliyor ise o kişi o durum hakkında olumlu olduğunu sözleri ve davranışlarıyla belli eder (İnceoğlu, 2011).

2.2.2.1. Duyuşsal Öge

Duyuşsal öge, “bir nesneye ya da duruma karşı gösterilecek ya da uygulanacak fikri yükleyen duyguya” denilmektedir. Birey bir duruma, nesneye veya bir olgu hakkında düşünürken “iyi hisseder” veya “kötü hisseder” ise, bu durum veya nesne etrafında yer alan üyelere karşın olumlu ya da olumsuz bir etkisinin oluştuğunu söyleyebiliriz. Örneğin, arabalar konusunda düşünürken kendini iyi hissediyorsa, bireyin arabalara karşı pozitif bir yönde duygusal bileşimi oluşmuştur (Triandis, 1971).

2.2.2.2. Bilişsel Öge

İnsanlar düşünen varlıklardır, bu yüzden genellikle düşünmede kullandığı fikir ve fikirsel tutumları içerir. Triandis, (1971) bu durumu açıklarken “kategoriler, başka uyaranlara ayırım yapılabilir düzeyde verilen cevaplardaki tutarlılıklardan çıkarılmaktadır. Örneğin, bireylerin Ford, Chevrolet, vb. ve farklı düşüncülerin olduğu uyaranlara aynıya yakın cevaplar aldıklarını tespit edilerek atılabilir. “Arabalar...” şeklindeki kavramlarda “arabaların...” şeklindeki ifade tutumu da bu ögenin bir parçasıdır” diyerek açıklamıştır.

2.2.2.3. Davranışsal Öge

Rastgele bir nesneye veya duruma karşı gösterilen ilgi, ruhsal yeterlilik ile bedensel yatkınlık hareketlerinin yanında yetenekte içermektedir. Örnek verecek olursak, arabalara olan ilgi arabaya satın almak, arabayı kullanmak ya da beğenmek gibi nesneye veya objeye olan ılımlılık olarak açıklanabilir (Triandis, 1971).

2.2.3. Tutum ve Spor İlişkisi

Kişilerin arkadaş ve sosyal çevresi, aile ortamı ve yaşamsal çevresi ile etkileşime girdiği sürece değişecek ve buna bağlı olarak tutumlar şekillenecektir. Yaşanılan süreçte sürekli bir değişim içerisinde olacaktır. Bu durumdan dolayı bireyler genel sağlık, hareketli yaşam ve yaşamsal denge durumlarını sağlamak ve oluşturduğu bu durumları korumak için izlemiş olduğu tutumların, yapılan egzersiz ve süresi, çeşitliliği, sıklığı sürekli ve düzenli olarak kontrol altında tutulup gözlemlenmelidir. Spora karşı olumlu tutumların oluşması, kişinin genel sağlığı ve yaşamı sürecindeki ilerlemelerle pozitif yönde kazanımlar sağlanmasına yardımcı olan etmenler, egzersizlere ayrılan zaman, tutum ve kararlılık ve spora gösterilen ilgidir (Huddleston ve ark., 2002).

2.3. Spora Katılım

Tüm ülkeler sportif aktivitelere karşı tutumu, eğitimin bütünlüğünü zedelemeyen ülkeye sağlıklı ve yararlı bireyler yetiştirmek üzere ideolojisini kurmuştur. Bedenen, ruhen, fiziken sağlıklı bireyler ülkemizde sportif aktivitelerin önemli bir noktaya gelmiş olduğunu göstermektedir. Sağlıklı bireyler demek ülkemiz için nitelikli insan gücü demektir. Gelişim dönemindeki çocukların, yaşlarının getirdiği enerjilerini tüketerek, streslerini giderecek aktivitelerin başında spor aktiviteleri gelmektedir. Ders dışı ve içinde yapabilecekleri bir uğraş olarak bireylerin karşısına gelmektedir. Bireyin kendisini topluma onaylatma ve saygınlık kazanma olarak hayatımızda sporun yeri önemlidir (Saygılı, 2002).

2.3.1. Spora Katılım Nedenleri

Spora katılımın sebepleri çeşitli alt başlıklar altında açıklanabilir. Bunlar bireyden bireye değişmekte olup, genel anlamıyla “kişilerin kendilerini ispatlama ve gerçekleştirme ihtiyaçlarından, zihinsel, sağlık ve psikolojik beklentiler, hareket etme ihtiyacı, çevresindeki kişiler ile rekabet etme içgüdüleri, aile, arkadaş ve kitle iletişim araçları” olarak alt başlıklarda toplanabilir.

2.3.1.1. Kendini Gerçekleştirme İhtiyacı

Bir bireyin kendisi hakkında yapabileceklerini en iyi seviyede yapması, beklentilerini yerine getirmesi ve imkanları dahilinde olanı gündeme getirmesiyle ilgilidir. Bu eğilim aynı zamanda kişi kendi yetenekleri ölçüsünde yapabileceklerinin en iyisini yapması şeklinde ifade edilebilir. Günlük hayatımızda spor insana hayatın eksiklerini telafi imkânı verir. Kendini gerçekleştirmek için gençler, genellikle daha serbest bir hareket bulmayı amaçlar. Antrenör veya beden eğitimi öğretmeninin sahip olduğu meslekî yeterliliğinden dolayı karşıdaki bireyin duygu ve düşüncesini hissetme yeteneği, bir örnek ve otorite olarak gösterdiği doğruluk ve dürüstlük, gencin bir

yandan hürriyet, diğ er yandan yönlendirilme şekli tutarsızlık dolu gayretine uygun bir yanıt verebilme durumudur (İkizler, 2000).

2.3.1.2. Zihinsel Beklentiler

Sporda doğrudan bir beceri kazanmak mümkün olmayan bir durumdur, beceriler sonradan kazanılır ya da öğrenilir. Bu durumdan dolayı bir beceriyi kazanmak ya da öğrenmek için zihnimiz ile fiziksel düzeyimiz koordineli bir şekilde çalışmalıdır. Bir beceriyi öğrenirken sadece zihinsel olarak değil, o beceriye ait tekniklerin bilinmesi son derece elzemdir. Çocuk ve gençler genellikle kendilerini sporcularla karşılaştırma eğilimine girerler ve bundan dolayı çocuklar kendilerine özgü taktikler geliştirme yoluna girerler (Hazar, 2000).

2.3.1.3. Sağlık Beklentisi

Yaşadığımız dönemde şehirleşme ve teknolojinin gelişmesiyle beraber, çarpık kentleşme ve sanayileşmenin oluşturduğu olumsuzluklar insanları negatif yönde etkilemektedir. İnsanlar günlük yaşantılarında kültürel ve sosyoekonomik sorunların yanında psikolojik yönden negatif durumlara neden olan trafik, gürültü ve hava kirliliği gibi birçok faktörlerin etkisi altında kalmaktadır. Bu sebepler bireylerin çeşitli sağlık sorunlarına yakalanmalarını sağlanmaktadır (Zorba, 2006).

Bireylerin duydukları kaygılardan dolayı solunum ve dolaşım sistemlerinde bazı hastalıklara yakalanmasına ölümlere varan sonuçlar karşımıza çıkmaktadır. Spor bireylerin sağlık sorunları ile başa çıkma açısından etkili olduğundan ve sağlıklarının gittikçe iyileşmesinden dolayı motivasyonları yükselmekte ve sporla birlikte sağlıklı yaşam sürdürmesine yardımcı olmaktadır (Koç, 2005).

2.3.1.4. Psikolojik Beklentiler

Bireyler spor yaparak sadece bedensel olarak bir iyileşme sağlamaz, aynı zamanda zihinsel, mental, ruhsal ve psikolojik durumdan iyi bir duruma gelmelerini sağlar. Spor bireylerin kaygıdan uzak tutma gücüne sahiptir. Psikologların yaptıkları araştırmalara bakarsak spor yapan bireylerin daha sağlam psikolojileri olduğunu görebiliriz. Yaşadığımız dönemde stres kavramıyla birçok kez karşılaşırız. Kulağımıza aşına olan bu kavramla baş etmenin en etkili ve doğal yollarından biri spordur. İnsanlar günlük rutinlerinin dışında spor yaparak kendilerine farklı bir uğraş edinebilirler. Spor yaparak günlük yaşamın koşuşturmasından oluşan günlük streslerden uzaklaşabilirler (Başer, 1998).

2.3.1.5. Hareket Etme İhtiyacı ve Rekabet

İnsanlar doğduğu andan itibaren hareket etme ihtiyacı hisseder. Çevresiyle karşılıklı etkileşim içerisine giren bireyin hareket ihtiyacı doğumundan başlayarak ergenlik çağına kadar kuvvetlenerek gelişir. Çocuğun temel güdüsünden birisini oluşturan hareket etme ihtiyacı ve çevreyle olan ilişkisini denemek ve onu iyileştirmek sporda en ideal uygulama alanı bulur. Çocuğun görmüş olduğu spor dersleri ve sportif aktiviteler, çocuğun fiziki özellikleri ve fiziki özelliklerinin getirdiği hareket ihtiyacıyla bir denge içerisinde olmalıdır. Rekabet çocuklar arasında, güdü fonksiyonuyla ilişkin olarak organize bir yarışma veya müsabaka şartlarına gerek göstermez (İkizler, 2000).

2.3.1.6. Aile

Toplumumuzun en kök yapı taşı olan aile kavramı, bireyin kişiliğini oluşturan en önemli unsurlardan biri olarak karşımızı çıkmaktadır. İnsanın kişiliğini oluşturan en önemli unsur aile kavramı olduğu bilinmektedir. İnsan dünyaya gözlerini ilk açtığı anda veya büyüdüğünde kendini bir ailenin içerisinde bulur. Ebeveynler çocuklarını yetiştirirken genellikle çocuklar ailesini rol model olarak benimsediğinin farkına

varmaz. Bu yüzden ailesinin kişilikleri çocuğun kişiliği üzerinde etkili olmaktadır (Odabaşı ve Barış, 2003).

2.3.1.7. Arkadaş Çevresi

Aileden sonraki çocuğun en fazla etkilendiği sosyal topluluk arkadaş çevresidir. Çocuk ve gençlerde sosyal ilişkiler son derece önemlidir. Belirli gruplarından oluşan arkadaş çevreleri, bireyin toplum ile uyum gösteren grupların çocuklar tarafından tercih edilmesini sağlamaktadır. Fakat bu arkadaş grupları toplum ile uyum gösteren gruplar, topluma yararlı gruplar dışında olumsuz özellikleri de içerisinde bulundurabilmektedir. Bu gruplar kişileri etkilemek ve onlar üzerinde söz sahibi olma özelliklere sahiptir (Özerkan, 2004).

2.3.1.8. Kitle İletişim Araçları

Kitle iletişim araçları spor olaylarını en kapsamlı şekilde aktarmasının rolü oldukça büyüktür. Bu araçlar sayesinde geniş kitlelere ulaşmak çok kolay bir hal almıştır. Kitle iletişim araçları sayesinde elit sporcuları ve spor müsabakalarını gören çocuk ve gençler elit sporcuları rol model olarak almaktadır. Spor kitle iletişim araçlarının sayesinde bir sosyal olgu olmuştur. Kitle iletişim araçları sayesinde spor dalları ve spor dalı ile ilgili teknik ve uygulamalı bilgileri spor seyircisini eğitmiş ve yönlendirmiştir. Zamanının büyük çoğunluğunu ev de geçiren ev kadınlarının ve okul dışı gençliğin spora yönlendirilmesinde televizyonun büyük etkisi vardır (Erkal ve ark., 1988).

2.4. Kadın ve Spor

Erkeğin egemen olduğu ve cinsiyet ayrımcılığının yaşandığı tarihsel geçmişi çok eski olan geleneksel toplumlardan modern yaşama geçişin hemen olamayacağı ve bu nedenle modern hayatın bir ürünü olan olgularda da toplumsal cinsiyet farklılığının

hissedileceği oldukça açık Şekilde gözükmektedir. Bu durum, modern yaşamın bir ürünü olan sporu da ilgilendirmektedir. Günümüzde batı dünyasının daha fazla ilgilendiği ve katılım oranlarında yoğunluğun fazla olduğu spor branŐlarını genel olarak incelediğimizde, bu spora erkeklerin daha fazla hâkim olduğu görülmektedir. Spor, kadınların henüz modern dünyanın ilk yılarında kamu alanlarında yer alma savaŐı içindeyken, erkeğe has bir etkinlik olarak sahneye çıktığından daha önceleri de bahsedilmiŐtir. Modern olimpiyatların kurucularından biri olarak görülen Pierre de Coubertin'in, sporda kadınlara yer verilmesine sıcak bakmadığı görülmektedir (Amman, 2005).

Toplumda kadınların spor aktivitelerinde yer almaları, kadınların o toplumun içinde bulunan genel konumunu yansıtır. Dünyada kadınların statüsü ve kadına verilen görevler göz önünde bulundurulduğunda, sporda kadınların sporculuğundan çok cinsiyetinin ön planda olduğu gözükmektedir. Öncelikle 1970'lerin baŐlarından sonra gelişen feminist akımlarla beraber, kadın ve spor ciddi konu haline gelmiş ve bu konu hakkında önemli tartıŐmalar yapılmaya başlanmıştır (Karacan, 2003).

Kadınların kamusal hayattaki var oluŐu ve spora katılım sağlamaları toplumsal cinsiyet ile ilgili çalışmalara eşit niteliktedir. Kanunlarda yapılan düzenlemelerle kadınlara eşit haklar verilir, basında spor yapan kadınlar ve kadın hareketlerine yönelik fazlalaŐan ilgiler ve sempatiler, kadınların 1970'lerden itibaren sportif faaliyetlere katılmalarını çođaltmıŐtır (Koca ve AŐcı, 2005).

Tüm konularda olduğu gibi, sporda cinsiyet avantajları da vardır. Spor branŐları, farklı yüzdelik performans seviyelerine sahip baskın bir tarafa sahiptir. Ancak, farklı toplumlarda, onların gelişim düzeyleri deđiŐmektedir ve sanayileŐmiŐ toplumlarda kadının spor yapma seviyesi yüksektir, geliŐmeye devam eden toplumlarda ise spor yapma seviyesi düŐüktür (Açıkada ve Ergen, 1999).

21. yüzyılda dünya çapında, kadınlar için yeni fırsatların yaratılmasının yanında yeni yasal düzenlemelerde kadınlara önemli bir yer verilmesi, kadınların sağlık ve fiziksel uygunluk hareketlerinin çoğalması ile kadınların spor etkinliklerine katılmasında önemli artıŐlar yaŐanmaktadır (Koca ve Bulgu, 2005).

2.4.1. Kadın Sporcularda Kişilik Özellikleri

Kadın sporculara tarihsel bakımdan inceleme yapıldığında pek hoşgörülü bir yaklaşım gösterilmemektedir. Antik çağ olimpiyat oyunlarında eski yunanda kadınların oyuna girebilmesinin yanında kadınların spor müsabakalarını bile izlemesi engellenmiş, hatta spor müsabakalarını izlemek ölüme mahkûm edilmesine bile sebep olmuştur. İlk defa 1900'lü yılların başında kadınların tenis ve golf branşlarında olimpiik oyunlarda boy gösterilmesine izin verilmiş, 1904 yılında ise bu sporlara ilaveten okçuluk eklenmiştir (Leunes ve Nation. 1989).

Kültürden kültüre değişim gösteren kadınların spora katılımı, kültür düzeyi fazlalaşmış toplumlarda bu konuya bakış açıları değişmiştir. Sanayi atılımlarının gelişmiş, endüstrileşmiş toplumlarda spora katılım oranlarında kadınların daha fazla olduğu görülmüştür. Ancak kadının sadece doğurganlık olarak yaratıldığını, ter yerine parfüm kokması gerektiği ve aktif yaşam tarzı yerine daha pasif bir yaşam tarzı benimsemesi gerektiğini düşünen bazı toplumlar bulunmaktadır ve bu toplumlar kadının spora katıldıklarında ise tenis, golf, paten, yüzme ve estetik sporları seçmeleri gerektiğini düşünmektedirler. Toplumun bir bölümünü oluşturan genç neslin aktif ya da sedanter olan yaşam biçimleri ile toplumların sosyal ve kültürel yapısı daha sonraki yıllarda cinsiyet arasındaki farklılaşmayı beraberinde getirmektedir. Kadınlar erkeklere oranla kuvvet yönünden bakıldığında genel olarak daha güçsüz ve zayıflardır. Yağ oranı ise genellikle erkeklerde %15 oranında iken, kadınlarda %25 gibi rakamları bulabilmektedir. Yağ oranının yüzdelere bakıldığında kadınların daha yüksek olması biyolojik denge ile alakalı olarak, kadın cinsine ait olan östrojen adı verilen hormondan kaynaklanmaktadır. Dayanıklılık sporuyla uğraşan kadın sporcuların vücut yağ oranları %10'un altına dahi düşebilmektedir ve bu nedenle yağlı olmak kadın olmanın tek belirgin özelliği değildir (Açıkada ve Ergen, 1990).

Bilim dünyası tarafından kadınlarda seçilen spor branşının kişilikleri ile doğru orantılı olduğu görüşü ağırlık kazanmaya başlanmıştır. Kendini ispatlamaya yönelik, kavgacı olmayan estetik branşlar kadınlar tarafında öncelikli branşlar olarak seçilmektedir. Aynı zamanda ailelerdeki bireylerin sporcu kişilikleri de kadınlarda branş seçiminde etkilidir. Birçok aile çocuğunu küçük yaşlardan itibaren estetik içeren

branşlardan jimnastik ve voleybola yönlendirse de son zamanlarda güreş, taekwondo ve futbola olan ilgi bir hayli yoğunlaşmıştır. Toplumun sporcu kimliğini yansıtan bu ilgidir. Bazıları için kavga aracı olarak görülen taekwondo branşına çocuğunu yönlendiren aileler ise çocuğunun kendini savunması gerektiği kanaatindedirler (Koruç, 1994).

Vücuttaki östrojen hormonunun yükselmesinden kaynaklanan ruhsal yapılarının bozuk, daha sinirli, daha saldırgan yapıya sahip oldukları belirli bir dönemi olan mensturasyon dönemleri kadın sporcular için diğer bir önemli sorundur. Öfkelenme, ağlama, migren ve şişlik gibi belirtileri içeren bu dönem uzun mesafe koşan ve ağır sporlarla uğraşan kadınları daha fazla etkilediği görülmektedir (Sevim, 1997).

Gerek rekreasyon gerekse yarışma amaçlı spora katılım son yıllarda kadınlar tarafından daha fazla rağbet görmektedir. Elit düzeydeki kadın sporcuların sayısının artması, rekabetçi ortamı arttırmasından dolayı kadın sporcuların daha yoğun ve şiddetli antrenmanlar yapmasına neden olmuştur. Yapılan bu şiddetli ve yoğun antrenmanlar ve yarışmalar kadınların fizyolojik ve duygusal olarak stres yaşamasına sebep olarak menstural dönemlerde bazı değişikliklere yol açmaktadır. Spor aktivitelerine kadınların katılımlarının artmasının bazı nedenleri şunlardır;

- Yeni olanakların sağlanması,
- Toplumun yöneticileri tarafından yeni ve yasal haklar tanınması,
- Küresel çapta kadın hakları hareketi,
- Sağlıklı yaşam ve fitness etkinliğinin yaygınlaşması,
- Kadınların spora katılımının medya tarafından artan görüntüleri olarak yorumlanabilir (Wells, 1991).

2.4.2. Antik Çağda Kadın ve Spor

Antik çağdaki toplumlarda sporun savaşçıların becerilerinin geliştirilmesi ve bireylerin korunmak amacı ile dini törenler ve kutlamalarda da çeşitli bedensel

hareketler olarak yapıldığı bilinmektedir. Rekreatif ve askeri amaçlı çeşitli aktiviteler kapsamında jimnastik, halat çekme, sopalı ve toplu oyunlar, bıçak atma, güreş, yüzme, dans, şans oyunları ve akrobatik hareketler gibi oyun ve yarışmaların tarihte bilinen ilk uygarlıklardan biri olan Mısır uygarlığında uygulandığı bilinmektedir. Kadınların spor ile olan ilişkisine değinildiği M.Ö 2600 yıllarında Mısırlılara ait duvar resimlerinde top oynayan kadın ve akrobatik jimnastik hareketleri yapan figürlere rastlanılsa da halen kadınların bu etkinliklere katıldığına dair yeterli bilgi bulunmamaktadır (Bandy, 2000).

Antik Yunanda her dört yılda bir kadınlar için Zeus'un karısı Hera adına Olimpiya'da sadece evli olmayan genç kadınların katılabileceği Hera oyunları düzenlenmekteydi. Çocuklar, ergenler ve genç kızlar olarak 3 kategorinin içerdiği Hera oyunları, M.Ö 6. Yüzyılda Helen uygarlığına barışı getiren Elis'in 16 kadınının oluşturduğu bir konsül ya da Hippodamya tarafından yapılmaktaydı (Pfister, 2000). Yarışmada galip gelen çocuklar, ergenler ve genç kızlara zeytin dalından yapılan taçlar takılıyor ve Hera onuruna kurban edilmiş hayvanlardan bir parça takdim edilmekteydi (Mechikoff ve Estes, 1993). Hera oyunlarının olimpiyatlardan bile daha eski olduğuna dair bazı çeşitli görüşler bulunmaktadır (Emery, 1984). Sparta ve Siren uygarlıklarında dini kutlamalar ile kadınların katıldığı bazı yarışmalar olduğu antik çağda kadınların katıldığı birçok yarışma olduğunu kanıtlamıştır (Bandy, 2000).

2.4.3. Orta Çağ'dan 19. Yüzyıla Kadar Kadının Spordaki Yeri

Soylular tarafından birçok spor hümanizmin doğuşuyla beraber benimsenmiştir. Kadınlar ise okçuluk, kürek, satranç, avlanma, buz pateni ve at sürme gibi birçok spor branşında boy gösteriyorlardı. Eskrim oldukça popüler hale gelmiş, tenis ise daha çok Fransa'da oldukça yayılmıştı ki neredeyse her şehirde tenis kortu bulunuyordu. 1. Elizabeth avlanmayı seven kraliçe olarak tanınmaktayken, İskoçlar golf sporuna merak salmıştı. Elizabeth döneminde diğer üst sınıf kadınlar okçuluk, tenis, eskrim, avcılık ve bir çeşit bowling sporuna katılıyorlardı. Çoğu sportif aktivitelerin tatiller, kutlamalar ve festivaller olarak kutlanmasının yanı sıra 17. ve 18.

Yüzyılda Avrupa’da sporun kurumsallaşmasını sağlamak için çalışma başlatmışlardır. (Bandy, 2000).

“Gençler İçin Cimnastik” adında yazdığı kitap ile GuthsMuths 1793’te ip atlamanın önemini vurgularken “gençler” kelimesinin sadece erkeleri kapsadığı daha sonralarda anlaşılmaktaydı. Cimnastiğin savaş için elzem bir eğitim olduğuna inanan Alman cimnastiğinin babası olarak bilinen Friedrich Ludwig Jahn, kadınların bu politikada yeri olmadığını belirtmekteydi. Ama kızlara hitap eden ip atlamak yorucu ve tehlikeli olmayan bir egzersiz olarak benimsenmişti (Pfister, 2000).

2.4.4. Kadın Sporunda Dönüm Noktası: 19. Yüzyıl

Sporun kurumsallaşmasıyla birlikte 19. Yüzyıl kadınların da beden eğitimine ve spor branşlarına katılımlarında dönüm noktası olmuştur. Ingrid Bergman 1885 yılında İngiltere’de “Training College for Women Teachers of Physical Education” adındaki “Beden Eğitimi Öğretmenleri Eğitim Koleji”ni kurmuştur (Leonard, Affleck, 1971).

1891 yılında James Naismith tarafından tanıtılan basketbolun kadınlar için yeni kuralları Senda Brenson ve Gregory Baer, tarafından belirlenmiştir. Senda Brenson ve Gregory Baer, sert ve zararlı oyundan uzak kalarak takım çalışmasını basketbolun amacı olarak desteklemişlerdir ve benimsemişlerdir. Kadın beden eğitimciler tarafından 1899’da basketbol komitesi oluşturularak basketbolun kurallarına belirli standartlar getirmişlerdir. Bu komite Amerikan Beden Eğitimi Birliği’nde ilk olarak 1905’te yerini almıştır (Bouchier, 1998).

Amerika kıtasında 19. yüzyılda beyzbol, kriket, atletizm, at yarışı, boks ve golf sporları profesyonel şekilde uygulanmaya başlarken futbol, tenis, yelken ve bisiklet gibi amatör olarak yapılan sporların ise temelleri atılmıştı. Amerikalılar beden eğitimi ve sporla o dönem yakından ilgiliydiler. Doğum yaptıkları içi kadınların, solunum yaparken kullanılan kaslar ile karın kaslarına yönelik egzersiz yapmaları gerektiği Dr.

Angelo Mosso tarafından o dönem ifade edilmesi egzersizin kadınlarda ne kadar önemli olduğunu pekiştirmiş oldu (Mechikoff ve Estes, 1993).

2.4.5. Modernleşen Türkiye’de Kadın ve Spor

Sosyolojik açıdan ayrı cinsten bir ülke olan Türkiye’de kadın denildiğinde durum daha dikkat çekici bir hale gelmektedir. Kadınlar toplumsal statülere, politik yönelimlere, dini inançlara ve kişisel ya da ailevi durumlara göre farklılaşmaktadır. Anayasal düzende kadınlara eşit haklar sunulsa da eğitim düzeyi düşük olan kırsal kesimlerde kadınlara bu hakların eşit oranda yansıtılmadığı görülmektedir. Geleneklerin yönlendirmesinin yoğun olduğu kırsal kesimlerde kadın ve erkek arasında statüleri arasında çarpıcı farklılıklar gözlemlenmektedir. Türkiye’de spor organizasyonlarında kadınların rolü toplumsal tabaka ve yaşadıkları yere göre farklılıklar gösterebilmektedir. Kadınların babalarının ve eşlerinin izni olmadan spor yapmaları pek düşünemeyeceği gibi aileler de çocuklarının başarısını olumsuz olarak etkilemesi düşüncesiyle çocukların spor yapmasına karşı çıkmaktadır. Kadınsı bir faaliyet olarak görülmeyen spor evlilikle birlikte daha yapılamaz hale gelmektedir. Kadının evlenmesiyle kocasının kıskançlığından dolayı eşinin spor yapmasına izin vermemesi gibi durumlarla karşılaşılabilir (Köybaşı, 2007; Deget, 2013). Aile yapısı spora yönelimde oldukça önemli bir role sahiptir. Bu yüzden iyi eğitim almış aileler çocuklarını erkek ya da kız olarak ayırt etmeden spora yönlendirmektedir. Daha çok batı taraflarında bulunan şehirlerde yaygın olan bu düşünüş, teknolojinin gelişmesiyle birlikte kadınların sporda aktif olarak rol almasıyla ve çeşitli başarılar kazanmasıyla yayın organları tarafından duyurularak herkesin bu başarılarından haberdar olmasına ve doğu taraflarındaki şehirlerde kadının toplumdaki yerinin değişmesine olanak sağlamıştır. Bu durumların yaygınlaşmasının kadının sadece bir doğurgan olarak değil çeşitli başarılarla imza atabileceği düşüncesi Türkiye’nin her şehrine aşılacaktır. Son yıllarda kadın sporcuların başarısının artması zihniyetlerin değişmesi ve gelişmesi anlamına gelmektedir. Son yıllarda birçok branşta kadın sporcuların başarıları göze çarpmaktadır, bu durum kadının toplumdaki yerinin değişmeye başladığını göstermektedir.

3. GEREÇ VE YÖNTEM

Araştırmanın üçüncü bölümünde, araştırmanın modelinden, araştırmanın evren ve örnekleminde, veri toplama araçlarından ve toplanan veriler üzerinde kullanılan analiz tekniklerinden bahsedilmiş ve sırasıyla aşağıda sunulmuştur.

3.1. Araştırmanın Modeli

Balıkesir Üniversitesi'nde öğrenim gören öğrencilerin spora yönelik tutumları ve kadınların spor etkinliklerine katılımlarına ilişkin görüşlerini araştırma ve ortaya koyma amacı güden bu araştırmanın modeli, genel tarama modellerinden olan "ilişkisel tarama" modelidir. İlişkisel tarama modeli, iki ve ikiden fazla değişken arasındaki değişimin varlığını belirlemeyi amaçlayan tarama yaklaşımına denir. İlişkisel tarama modelinde, değişkenlerin birlikte değişip değişmediği; değişme varsa bunun nasıl olduğu saptanmaya çalışılır (Karasar, 2011). Bu araştırma Balıkesir Üniversitesindeki öğrencilerin spora yönelik tutumları ile kadınların spor etkinliklerine katılımlarına ilişkin görüşlerini belirleyerek kişisel bilgileri olarak (demografik) belirlenen bağımsız değişkenler ile arasındaki farklılıkları ortaya koymayı amaçlamaktadır

3.2. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Araştırmanın evrenini 2019-2020 akademik yılında Balıkesir Üniversitesi'nde aktif olarak öğrenimlerini sürdüren Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Veterinerlik Fakültesi, Balıkesir Meslek Yüksekokulu, Fen Edebiyat Fakültesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Turizm Fakültesi ve Mühendislik Fakültesi öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise belirlenen fakültelerden rastgele seçim yöntemi ile belirlenen toplam 560 öğrenci oluşturmuştur.

Tablo 3.1. Araştırma grubunun yüzdeleri ve örneklem sayıları

FAKÜLTE / YÜKSEKOKUL	N	%
Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu	80	14.3
Veterinerlik Fakültesi	80	14.3
Balıkesir Meslek Yüksekokulu	80	14.3
Fen Edebiyat Fakültesi	80	14.3
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi	80	14.3
Turizm Fakültesi	80	14.3
Mühendislik Fakültesi	80	14.3
TOPLAM	560	100

3.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada kullanılan veri toplama araçları 3 farklı bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde araştırmaya katılan öğrencilerin sosyo-demografik özellikleri olan cinsiyet, bölüm, sınıf, yaş, mezun olunan lisenin türü ve spor yapma yapmama durumlarını belirlemek amacıyla 6 adet soru bulunmaktadır. İkinci bölümde Spora Yönelik Tutum Ölçeği (SYTÖ) ve üçüncü bölümde ise Kadınların Spor Etkinliklerine Katılımlarına İlişkin Görüş Ölçeği (KSEKİGÖ) yer almaktadır.

Spora Yönelik Tutum Ölçeği (SYTÖ): Şentürk (2012) tarafından geliştirilen Spora Yönelik Tutum Ölçeği (SYTÖ), bireylerin spora yönelik tutumlarını belirlemektedir. 25 maddeden oluşan SYTÖ “spora ilgi duyma”, “sporla yaşama” ve “aktif spor yapma” olarak üç alt boyuttan oluşmaktadır. Likert tipi olan ölçekten, alınabilecek en düşük puan 25 ve en yüksek puan ise 125’tir. Alınan puanın yüksek olması, kişilerin spora yönelik tutumun yüksek olduğunu ifade etmektedir.

Kadınların Spor Etkinliklerine Katılımlarına İlişkin Görüş Ölçeği (KSEKİGÖ): Kızılyallı (2014) tarafından geliştirilen ölçme aracı kadınların spor etkinliklerine katılımlarına ilişkin görüşlerini belirlemektedir. Beşli likert tipinde olan ve 39 maddeden oluşan ölçeğin değerlendirilmesi sırası ile “Tamamen Katılıyorum”, “Az Katılıyorum”, “Orta Düzeyde Katılıyorum”, “Katılmıyorum” ve “Hiç Katılmıyorum” şeklindedir. Ölçekten elde edilecek toplam puan; olumlu maddelerin (2, 3, 5, 6, 8, 12, 16, 18, 20, 21, 22, 23, 26, 27, 28, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 37, 38, 39)

toplamından olumsuz maddelerin (1, 4, 7, 9, 10, 11, 13, 14,15, 17, 19, 24, 25, 29, 36) toplamı çıkarılarak, elde edilen sayıya +51 eklenmesi ile hesaplanmaktadır. Ölçekteki olumlu 24 maddeden alınabilecek maksimum puan 120; minimum puan ise 24'tür. Olumsuz maddelerden alınabilecek maksimum puan 75; minimum puan ise 15'tir. Olumlu ve olumsuz maddelerin toplam puanlarının farkı ile elde edilebilecek maksimum puan (Olumlu 120- Olumsuz 15) 105, minimum puan ise (Olumlu 24- Olumsuz 75)-51'dir. En büyük fark olan -51'i sıfırlayarak bir derecelendirme yapmak için, olumlu- olumsuz puan farkına +51 puan eklenmiştir. Böylece ölçekten alınabilecek toplam puanlar 0 ile 156 (-51+51=0; 105+51=156) arasında bir değer almıştır (Varol, 2017).

3.4. Verilerin Toplanması

Araştırmaya katılan Balıkesir Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Veterinerlik Fakültesi, Balıkesir Meslek Yüksekokulu, Fen Edebiyat Fakültesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Turizm Fakültesi ve Mühendislik Fakültesi öğrencilerine demografik bilgi formu, Spora Yönelik Tutum Ölçeği ve Kadınların Spor Etkinliklerine Katılımlarına İlişkin Görüş Ölçeği gönüllülük esasına dayanılarak uygulanmış ve veriler toplanmıştır.

3.5. Verilerin Analizi

Toplanan verilerin istatistiksel analizlerinde SPSS 25.0 istatistik programı kullanılmıştır. Ölçeklerden elde edilen puanlara ait frekans ve yüzde dağılımları hesaplanmış ve verilerin normal dağılım gösterdiği belirlendikten sonra iki gruplu bağımsız değişkenlerin analizinde t-testi, ikiden fazla bağımsız grubun yer aldığı bağımsız değişkenlerde tek yönlü varyans analizi (ANOVA) testi ve ölçekler arasındaki ilişkinin belirlenebilmesi için pearson korelasyon analizi uygulanmıştır.

Verilerin normalliğini sınamak amacıyla çarpıklık (skewness) ve basıklık (kurtosis) değerleri incelenmiştir. Tabachnick ve Fidell (2007) verilerin normal

dağılıma sahip olmaları için çarpıklık ve basıklık değerlerinin +1,5 ile -1,5 arasında olması gerektiğini belirtmişlerdir. Spora Yönelik Tutum Ölçeği toplam puanları ve Kadınların Spor Etkinliklerine Katılımlarına İlişkin Görüş Ölçeği ortalama puanlarına ilişkin çarpıklık – basıklık değerleri aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 3.2. Ölçek ortalama ve toplam puanlarının çarpıklık/basıklık değerleri

ÖLÇEK	Skewness (Çarpıklık)	Kurtosis (Basıklık)
Spora Yönelik Tutum Ölçeği	-0.40	0.96
Kadınların Spor Etkinliklerine Katılımlarına İlişkin Görüş Ölçeği	0.33	0.15

Puanların normal dağılım gösterdiği belirlendikten sonra verilerin analizinde parametrik testlerden yararlanılmıştır. Ortalama puanlar arasındaki farkların anlamlılığı test edilirken, iki bağımsız değişkenin bulunduğu durumlarda t-testi kullanılmıştır. İki'den fazla bağımsız değişkenin bulunduğu durumlarda ise ortalama puanlar arasındaki farklılıkları saptamak için ANOVA testi kullanılmıştır. ANOVA testi sonuçlarının anlamlı olduğu durumlarda, farkın hangi gruptan/gruplardan kaynaklandığını belirlemek amacıyla Post-Hoc Tukey testinden yararlanılmıştır. Araştırmanın güven düzeyi 0.05 olarak kabul edilmiştir.

4. BULGULAR

Çalışmanın dördüncü bölümünde araştırmaya katılan öğrenciler ile ilgili sosyo-demografik bilgilere, Spora Yönelik Tutum Ölçeği ve Kadınların Spor Etkinliklerine Katılımlarına İlişkin Görüş Ölçeğinden elde edilen verilerin analizlerine yer verilmiştir. Araştırmaya katılanların doldurmuş oldukları ölçekler incelenmiş olup, ölçeklerin eksiksiz olarak doldurulduğu görülüp değerlendirmeye alınmıştır.

4.1. Demografik Özelliklere İlişkin Bulgular

Yapılan araştırmada katılımcılara verilen demografik bilgiler formunda yer alan özellikler aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 4.1. Araştırma grubunun demografik özellikleri

		N	%
Cinsiyet	Kadın	256	45.7
	Erkek	304	54.3
	Toplam	560	100
Yaş	18-20 arası	208	37.1
	21-23 arası	267	47.7
	24 yaş ve üzeri	85	15.2
	Toplam	560	100
Sınıf	1. sınıf	124	22.1
	2. sınıf	151	27.0
	3. sınıf	202	36.1
	4. sınıf	83	14.8
	Toplam	560	100
Mezun Olunan Lisenin Türü	Fen Lisesi	11	2.0
	Sosyal Bilimler Lisesi	13	2.3
	Anadolu Lisesi	370	66.1
	İmam Hatip Lisesi	37	6.6
	Mesleki ve Teknik Liseler/EML	129	23.0
	Toplam	560	100
Spor Yapıyor Musunuz?	Evet	322	57.5
	Hayır	238	42.5
	Toplam	560	100

Tablo 4.1. (devam)

Fakülteniz	Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu	80	14.3
	Veterinerlik Fakültesi	80	14.3
	Balıkesir Meslek Yüksekokulu	80	14.3
	Fen Edebiyat Fakültesi	80	14.3
	İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi	80	14.3
	Turizm Fakültesi	80	14.3
	Mühendislik Fakültesi	80	14.3
	Toplam	560	100

Tablo 4.1'e bakıldığında araştırma grubunda yer alan 560 öğrencinin;

- 256'sının (%45.7) kadın, 304'ünün (%54.3) erkek;
- 208'inin (%37.1) 18-20 yaş aralığında, 267'sinin (%47.7) 21-23 yaş aralığında, 85'inin (%15.2) 24 yaş ve üzerinde;
- 124'ünün (%22.1) 1. sınıfta, 151'inin (%27) 2. sınıfta, 202'sinin (%36.1) 3. sınıfta, 83'ünün (%14.8) 4. sınıfta öğrenim gördüğü,
- 11'inin (%2) Fen Lisesi, 13'ünün (%2.3) Sosyal Bilimler Lisesi, 370'inin (%66.1) Anadolu Lisesi, 37'sinin (%6.6) İmam Hatip Lisesi, 129'unun (%23) Mesleki ve Teknik Liseler/Endüstri Meslek Lisesi mezunu olduğu,
- 322'sinin (%57.5) spor yaptığı 238'inin (%42.5) ise spor yapmadığı,
- 80'inin (%14.3) Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu'nda, 80'inin (%14.3) Veterinerlik Fakültesi'nde, 80'inin (%14.3) Balıkesir Meslek Yüksekokulu'nda, 80'inin (%14.3) Fen Edebiyat Fakültesi'nde, 80'inin (%14.3) İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'nde, 80'inin (%14.3) Turizm Fakültesi'nde ve 80'inin (%14.3) Mühendislik Fakültesi'nde öğrenim gördüğü görülmektedir.

4.2. Balıkesir Üniversitesi Öğrencilerinin Spora Yönelik Tutumlarına İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılan öğrencilerin, spora yönelik tutum ölçeğinden aldıkları toplam puan ile cinsiyetleri ve spor yapma durumları arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını anlamak için t-testi; yaşları, sınıfları, mezun oldukları lise türü ve öğrenim gördükleri fakülte değişkenleri arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını anlamak için ise ANOVA testi uygulanmış ve analiz sonuçları aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 4.2. Katılımcıların spora yönelik tutum ölçeği puanlarının cinsiyet değişkenine göre dağılımı

Ölçek	Cinsiyet	N	\bar{X}	ss.	t-testi		
					t	sd	p
Spora Yönelik Tutum	Kadın	256	86.88	16.95	-2.93	557	0.00
	Erkek	304	91.12	17.10			

Tablo 4.2’de görüldüğü gibi, katılımcıların spora yönelik tutum ölçeği ortalama puanının cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonuçlarına göre, istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur ($t=-2.93$; $p<0.05$). Aritmetik ortalamalara bakıldığında bu farklılığın erkek öğrencilerin lehine olduğu görülmektedir. Böylelikle H_1 hipotezi kabul edilmiştir.

Tablo 4.3. Katılımcıların spora yönelik tutum ölçeği puanlarının yaş değişkenine göre dağılımı

Ölçek	Yaş	N	\bar{X}	ss.	ANOVA	
					F	p
Spora Yönelik Tutum	18-20 yaş	208	87.96	16.68	2.78	0.06
	21-23 yaş	267	90.88	17.39		
	24 yaş ve üzeri	85	86.63	17.22		

Tablo 4.3’te görülebileceği üzere, katılımcıların spora yönelik tutum ölçeği ortalama puanının yaş değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan ANOVA testi sonucunda yaş grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık görülmemiş ($F=2.78$; $p>0.05$) ve H_2 hipotezi reddedilmiştir.

Tablo 4.4. Katılımcıların spora yönelik tutum ölçeği puanlarının sınıf değişkenine göre dağılımı

Ölçek	Sınıf	N	\bar{X}	ss.	ANOVA		Post-Hoc (Tukey)
					F	p	
Spora Yönelik Tutum	1. sınıf	124	86.03	18.04	3.30	0.02	4.sınıf>1.sınıf
	2. sınıf	151	87.94	16.64			
	3. sınıf	202	90.47	17.41			
	4. sınıf	83	92.80	15.29			

Tablo 4.4’te görülebileceği üzere, katılımcıların spora yönelik tutum ölçeği ortalama puanının sınıf değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan ANOVA testi sonucunda anlamlı farklılık olduğu

belirlenmiş ($F=3.30$; $p<0.05$) ve H_3 hipotezi kabul edilmiştir. Bu farklılığın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek için Post-Hoc Tukey HSD testi sonucuna bakılmış ve anlamlı farkın 4. sınıf öğrencileri 1. sınıf öğrencileri arasında olduğu belirlenmiştir. Buna göre 4. sınıfta öğrenim gören öğrencilerin spora yönelik tutumlarının 1. sınıfta öğrenim gören öğrencilerden yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 4.5. Katılımcıların spora yönelik tutum ölçeği puanlarının mezun oldukları lise türü değişkenine göre dağılımı

Ölçek	Mezun Olunan Okul	N	\bar{X}	ss.	ANOVA	
					F	p
Spora Yönelik Tutum	Fen Lisesi	11	87.00	20.02	1.84	0.12
	Sosyal Bilimler Lisesi	13	81.38	19.74		
	Anadolu Lisesi	370	88.48	16.87		
	İmam Hatip Lisesi	37	88.78	16.56		
	Mesleki ve Teknik Liseler/EML	129	92.13	17.42		

Tablo 4.5'te görülebileceği üzere, katılımcıların spora yönelik tutum ölçeği ortalama puanının mezun oldukları lise türlerine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan ANOVA testi sonucunda mezun olunan lise türleri ile ölçek toplam puanı arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamış ($F=1.84$; $p>0.05$) ve H_4 hipotezi reddedilmiştir.

Tablo 4.6. Katılımcıların spora yönelik tutum ölçeği puanlarının spor yapma durumları değişkenine göre dağılımı

Ölçek	Spor Yapma Durumu	N	\bar{X}	ss.	t-testi		
					t	sd	p
Spora Yönelik Tutum	Evet	321	97.15	13.17	15.31	557	0.00
	Hayır	238	78.28	15.92			

Tablo 4.6'da görülebileceği üzere, katılımcıların spora yönelik tutum ölçeği ortalama puanının spor yapma durumlarına göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için yapılan t-testi sonucuna göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilmiştir ($t=15.31$; $p<0.05$). Bu farklılık spor yapan öğrencilerin lehine gerçekleşmiştir. Böylelikle H_5 hipotezi kabul edilmiştir.

Tablo 4.7. Katılımcıların spora yönelik tutum ölçeği puanlarının öğrenim gördükleri fakülte değişkenine göre dağılımı

Ölçek	Öğrenim Görülen Okul	N	\bar{X}	ss.	ANOVA		Post-Hoc (Tukey)
					F	p	
Spora Yönelik Tutum	Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu (BESYO)	80	99.08	12.39	9.53	0.00	BESYO> VT, MYO, FEF, İİBF, TF, MMF
	Veterinerlik Fakültesi (VT)	80	80.71	18.71			
	Balıkesir Meslek Yüksekokulu (MYO)	80	86.17	17.48			
	Fen Edebiyat Fakültesi (FEF)	80	91.15	18.83			
	İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi (İİBF)	80	89.77	16.55			
	Turizm Fakültesi (TF)	80	86.46	16.40			
Mühendislik Fakültesi (MMF)	80	90.71	13.44			FEF>VT İİBF>VT MMF>VT	

Tablo 4.7’de görülebileceği üzere, katılımcıların spora yönelik tutum ölçeği ortalama puanının öğrenim gördükleri fakültelere göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için yapılan ANOVA testi sonucuna göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir ($F=9.53$; $p<0.05$). Böylelikle H_6 hipotezi kabul edilmiştir. Bu farklılığın hangi grup/gruplardan kaynaklandığını belirlemek için Post-Hoc Tukey HSD testi sonucuna bakılmış ve Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencilerinin diğer bölümlerde öğrenim gören öğrencilerden yüksek puan ortalamasına sahip olduğu, Fen Edebiyat Fakültesi öğrencilerinin Veterinerlik Fakültesi öğrencilerine göre, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi öğrencilerinin Veterinerlik Fakültesi öğrencilerine göre ve Mühendislik Fakültesi öğrencilerinin Veterinerlik fakültesi öğrencilerine göre daha yüksek puan ortalamasına sahip olduğu görülmüştür.

4.3. Balıkesir Üniversitesi Öğrencilerinin Kadınların Spor Etkinliklerine Katılımlarına Dair Görüşlerinin İncelenmesi

Araştırmaya katılan öğrencilerin kadınların spor etkinliklerine katılımlarına ilişkin görüş ölçeği ortalama puanı ile öğrencilerin cinsiyetleri ve spor yapma durumları arasındaki farklılığı belirlemek için t-testi; yaşları, sınıfları, mezun oldukları lise türü ve öğrenim gördükleri fakülte değişkenleri arasındaki farklılığı belirlemek için ise ANOVA testi yapılmış ve elde edilen sonuçlar aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 4.8. Katılımcıların kadınların spor etkinliklerine katılımlarına ilişkin görüş ölçeği puanlarının cinsiyet değişkenine göre dağılımı

Ölçek	Cinsiyet	N	\bar{X}	ss.	t-testi		
					t	sd	p
KSEKİGÖ	Kadın	256	25.23	13.17	-5.10	557	0.00
	Erkek	304	31.52	15.57			

Tablo 4.8’de görüldüğü gibi, katılımcıların kadınların spor etkinliklerine katılımlarına ilişkin görüş ölçeği ortalama puanının cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda, istatistiksel olarak anlamlı fark tespit edilmiştir ($t=-5.10$; $p<0.05$). Bu farklılığın erkek öğrencilerin lehine olduğu görülmüş ve H_7 hipotezi kabul edilmiştir.

Tablo 4.9. Katılımcıların kadınların spor etkinliklerine katılımlarına ilişkin görüş ölçeği puanlarının yaş değişkenine göre dağılımı

Ölçek	Yaş	N	\bar{X}	ss.	ANOVA	
					F	p
KSEKİGÖ	18-20 yaş	208	28.49	15.10	0.09	0.91
	21-23 yaş	267	28.56	14.34		
	24 yaş ve üzeri	85	29.28	15.84		

Tablo 4.9’da görülebileceği üzere, katılımcıların kadınların spor etkinliklerine katılımlarına ilişkin görüş ölçeği ortalama puanının yaş değişkenine göre farklılığını belirlemek için yapılan ANOVA testi sonucunda, ortalama puanlarda yaş gruplarına göre anlamlı farklılık tespit edilmemiş ($F=0.09$; $p>0.05$) ve H_8 hipotezi reddedilmiştir.

Tablo 4.10. Katılımcıların kadınların spor etkinliklerine katılımlarına ilişkin görüş ölçeği puanlarının sınıf değişkenine göre dağılımı

Ölçek	Sınıf	N	\bar{X}	ss.	ANOVA	
					F	p
KSEKİGÖ	1. sınıf	124	29.96	15.91	0.56	0.63
	2. sınıf	151	28.61	13.88		
	3. sınıf	202	28.41	15.03		
	4. sınıf	83	27.31	14.49		

Tablo 4.10’da görülebileceği üzere, katılımcıların kadınların spor etkinliklerine katılımlarına ilişkin görüş ölçeği ortalama puanının sınıf değişkenine göre farklılığını belirlemek için yapılan ANOVA testi sonucunda ortalama puanlarda

sınıf değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık görülmemiştir ($F=0.56$; $p>0.05$) ve H_9 hipotezi reddedilmiştir.

Tablo 4.11. Katılımcıların kadınların spor etkinliklerine katılımlarına ilişkin görüş ölçeği puanlarının mezun oldukları lise türü değişkenine göre dağılımı

Ölçek	Mezun Olunan Okul	N	\bar{X}	ss.	ANOVA		Post-Hoc (Tukey)
					F	p	
KSEKİGÖ	Fen Lisesi (FL)	11	26.72	16.16	7.0	0.0	İHL > AL
	Sosyal Bilimler Lisesi (SBL)	13	36.92	15.73			
	Anadolu Lisesi (AL)	370	27.13	13.93			İHL > MTL/EM L
	İmam Hatip Lisesi (İHL)	37	39.18	19.73			
	Mesleki ve Teknik Liseler/EML (MTL/EML)	129	29.31	14.23			

Tablo 4.11’de görülebileceği üzere, katılımcıların kadınların spor etkinliklerine katılımlarına ilişkin görüş ölçeği ortalama puanının mezun oldukları lise türlerine göre anlamlılığını belirlemek için yapılan ANOVA testi sonucunda, mezun olunan lise türüne göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilmiş ($F=3.30$; $p<0.05$) ve H_{10} hipotezi kabul edilmiştir. Bu farklılığın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek için Post-Hoc Tukey HSD testi uygulanmış ve anlamlı farkın İmam Hatip Lisesi mezunları ile Anadolu Lisesi ve Mesleki ve Teknik Liseler/EML mezunu olan öğrenciler arasında olduğu belirlenmiştir. Buna göre İmam Hatip Lisesi mezunu olan öğrencilerin kadınların spor etkinliklerine katılımlarına ilişkin görüşlerinin Anadolu Lisesi ve Mesleki ve Teknik Liseler/EML mezunu olan öğrencilerden yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 4.12. Katılımcıların kadınların spor etkinliklerine katılımlarına ilişkin görüş ölçeği puanlarının spor yapma durumları değişkenine göre dağılımı

Ölçek	Spor Yapma Durumu	N	\bar{X}	ss.	t-testi		
					t	sd	p
KSEKİGÖ	Evet	322	31.55	14.44	-3.98	557	0.00
	Hayır	238	26.56	14.89			

Tablo 4.12’de görülebileceği üzere, katılımcıların kadınların spor etkinliklerine katılımlarına ilişkin görüş ölçeği ortalama puanı ile spor yapma durumu değişkeni arasında yapılan t-testi sonucuna göre istatistiksel olarak anlamlı fark tespit edilmiştir ($t=-3.98$; $p<0.05$). Bu farklılığın spor yapan öğrencilerin lehine olduğu görülmüş ve H_{11} hipotezi kabul edilmiştir.

Tablo 4.13. Katılımcıların kadınların spor etkinliklerine katılımlarına ilişkin görüş ölçeği puanlarının öğrenim gördükleri fakülte değişkenine göre dağılımı

Ölçek	Öğrenim Görülen Okul	N	\bar{X}	ss.	ANOVA	
					F	p
KSEKİĞÖ	Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu (BESYO)	80	99.08	12.39	9.53	0.05
	Veterinerlik Fakültesi (VT)	80	80.71	18.71		
	Balıkesir Meslek Yüksekokulu (MYO)	80	86.17	17.48		
	Fen Edebiyat Fakültesi (FEF)	80	91.15	18.83		
	İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi (İİBF)	80	89.77	16.55		
	Turizm Fakültesi (TF)	80	86.46	16.40		
	Mühendislik Fakültesi (MMF)	80	90.71	13.44		

Tablo 4.13’de görülebileceği üzere, katılımcıların kadınların spor etkinliklerine katılımlarına ilişkin görüş ölçeği puanı ortalamaları ile öğrenim gördükleri fakülte değişkeni arasında yapılan ANOVA testi sonucuna göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilmemiştir ($F=9.53$; $p>0.05$). Böylelikle H_{12} hipotezi reddedilmiştir.

Tablo 4.14. Katılımcıların spora yönelik tutumları ile kadınların spor etkinliklerine katılımlarına dair görüşleri arasındaki ilişki

Ölçekler	KSEKİĞÖ
	<i>r</i>
SYTÖ	-0.325**

** $p<0.01$

Tablo 4.14’te yer alan bulgular incelendiğinde katılımcıların spora yönelik tutumları ile kadınların spor etkinliklerine katılımlarına dair görüşleri arasında orta düzeyde negatif yönde istatistiksel olarak anlamlı ilişki olduğu saptanmıştır ($r=-0.325$, $p<0.01$). Bu sonuca göre katılımcıların spora yönelik tutum puanları yükseldikçe kadınların spor etkinliklerine katılımlarına ilişkin görüş puanları azalmaktadır. Böylelikle H_{13} hipotezi reddedilmiştir.

5. TARTIŞMA

Bu çalışmada; Balıkesir Üniversitesi öğrencilerinin spora yönelik tutumları ve kadınların spor etkinliklerine katılımlarına ilişkin görüşleri incelenmiştir.

Araştırmaya katılan 560 öğrencinin cinsiyetlerine bakıldığında 256'sının (%45.7) kadın, 304'ünün (%54.3) erkek olduğu görülmektedir (Tablo 4.1).

Araştırma sonuçlarına göre öğrencilerin cinsiyetleri ile spora yönelik tutumları arasında erkek öğrencilerin lehine istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilmiştir ($t=-2.93$; $p<0.05$) (Tablo 4.2). Sonuçlarımıza paralel olarak Şişko ve Demirhan (2002), Güllü, Güçlü ve Arslan (2009), Kangalgil, Hünük ve Demirhan (2006), Çelik ve Pulur (2011), Türkmen ve ark. (2016), Özkurt ve Pepe (2016), Yıldırım, Araç Ilgar ve Uslu (2018), Göktaş ve Şentürk (2019), tarafından öğrenciler üzerine yapılan araştırmada erkek öğrencilerin spora yönelik tutum puanlarının kadın öğrencilere göre daha yüksek olduğu ve Singh ve Devi (2013) tarafından Hindistan'da 180 üniversite öğrencisi ile yapılan araştırmada erkeklerin kadınlara oranla spora ve oyuna karşı daha olumlu bir tutuma sahip oldukları belirtilmiştir. Bu çalışmalar sonuçlarımızı destekler niteliktedir. Göksel ve Caz (2016) ile Şimşek ve Karahüseyinoğlu (2020) ise yaptıkları çalışmalar sonucunda cinsiyetin spora yönelik tutumu etkilemediğini belirtmişlerdir. Erkek bireylerin kadın bireylere oranla daha küçük yaşlarda spora daha fazla yönlendirilmesi ve rol model bireylerin çoğunluğunun erkek olması bu sonuca gerekçe olarak gösterilebilir.

Katılımcıların kadınların spor etkinliklerine katılımlarına ilişkin görüşleri ile cinsiyetleri arasında erkeklerin lehine istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur ($t=-5.10$; $p<0.05$) (Tablo 4.8). Bir diğer ifade ile erkek öğrencilerin, kadın öğrencilere göre kadınların spor etkinliklerine katılımlarına ilişkin tutumlarında daha olumlu olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Kızılyallı (2014), Varol (2017) ve Karagüzel (2019) tarafından yapılan araştırmalarda ise cinsiyet değişkenine göre kadınların spor

etkinliklerine katılımlarına ilişkin görüşleri arasında kız öğrencilerin tutumlarının ortalaması erkek öğrencilere göre daha yüksek çıkmıştır. Bu sonuçlar bulgularımızı destekler nitelikte değildir.

Araştırma katılan öğrencilerin yaş dağılımları incelendiğinde 208'inin (%37.1) 18-20 yaş aralığında, 267'sinin (%47.7) 21-23 yaş aralığında, 85'inin (%15.2) 24 yaş ve üzerinde olduğu tespit edilmiştir (Tablo 4.1).

Yaş değişkenine göre öğrencilerin spora yönelik tutumları incelendiğinde yaş grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmamıştır ($F=2.78$; $p>0.05$) (Tablo 4.3). Bulgumuzun aksine Polat (2020), tarafından akademisyenler üzerine yapılan araştırmada kadınların yaşlarına göre spora yönelik tutumları incelenmiş 30 yaş ve altı gruptaki akademisyenlerin diğer yaştaki akademisyenlere göre spora yönelik tutumlarının daha fazla olduğunu tespit etmiştir. Sonuçlarımıza paralel olarak ise Türkmen ve ark. (2016) ile Taştan (2020), üniversite öğrencilerinin spora yönelik tutumlarını inceledikleri çalışmalarında, öğrencilerin spora yönelik tutumlarının yaş değişkenine göre değişmediğini belirtmişlerdir. Öğrencilerin spora yönelik tutumlarının yaşlarına göre farklılık göstermediği söylenebilir.

Katılımcıların kadınların spor etkinliklerine katılımlarına ilişkin görüşleri ile yaş değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilmemiştir. ($F=0.09$; $p>0.05$) (Tablo 4.9). İstatistiksel olarak anlamlı farklılık görülmemesine rağmen yaş düzeyi arttıkça kadınların spor etkinliklerine katılımlarına ilişkin algılarının yükseldiği görülmektedir. Varol (2017) tarafından gerçekleştirilen çalışmada, kadınların spor etkinliklerine katılımlarına ilişkin görüşlerin öğrencilerin yaşlarına göre değişmediği görülmüştür. Bu sonuç bulgularımızı destekler nitelikteyken, Gökdağ (2018) tarafından gerçekleştirilen çalışmada yaş değişkenine göre anlamlı bir farklılık görülmemesine rağmen yaş düzeyleri arttıkça kadınların spor etkinliklerine katılmalarına ilişkin algılarının azaldığı gözlemlenmiştir. Bu kapsamda kadınların toplumumuzca daha çok evde vakit geçirmeleri gerektiğini savunan ataerkil düşüncenin yeni jenerasyonlarda daha az etkili olduğu söylenebilir.

Tablo 4.1'e bakıldığında araştırmaya katılan öğrencilerin; 124'ünün (%22.1) 1. sınıfta, 151'inin (%27) 2. sınıfta, 202'sinin (%36.1) 3. sınıfta, 83'ünün (%14.8) 4. sınıfta öğrenim gördüğü belirlenmiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin spora yönelik tutumları ile öğrenim gördükleri sınıf değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farkın olduğu tespit edilmiştir ($F=3.30$; $p<0.05$) (Tablo 4.4). Bu farkın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Post-Hoc Tukey testi sonucuna bakılmış ve anlamlı farkın 4. sınıf öğrencileri ile 1. sınıf öğrencileri arasında olduğu belirlenmiştir. Buna göre 4. sınıfta öğrenim gören öğrencilerin spora yönelik tutumlarının, 1. sınıfta öğrenim gören öğrencilerden daha yüksek olduğu görülmektedir. Subramaniam ve Silverman (2007), ortaokul öğrencileri ile yaptıkları çalışmada öğrencilerin spora yönelik tutumlarının sınıf düzeyinde farklılık gösterdiğini belirtmişlerdir. Sınıf düzeyi yükseldikçe tutumun zayıfladığını ortaya koymuşlardır. Yıldırım ve ark. (2018) da yapmış oldukları çalışmada sınıf düzeyinin yükseldikçe öğrencilerin spora yönelik tutum düzeylerinin düştüğünü belirtmişlerdir. Bu çalışmalar araştırmamızı destekler niteliktedir. Kangalgil, Hünük ve Demirhan (2006), Güllü, Güçlü ve Arslan (2009) ve Karavelioğlu (2017) ise öğrencilerin sınıflarına göre beden eğitimi ve spora yönelik tutumları arasında anlamlı bir farklılık olmadığını belirtmişlerdir. Bu durum çalışmamızı destekler nitelikte değildir. 4. sınıf öğrencilerinin, mezun olup iş hayatına atılabilmeleri için yaşadıkları kaygıların, spor aktivitelerine katılımlarını olumsuz yönde etkilediği söylenebilir.

Katılımcıların kadınların spor etkinliklerine katılımlarına ilişkin görüşleri ile sınıf değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilmemiştir ($F=0.56$; $p>0.05$) (Tablo 4.10). Kızılyallı (2014), tarafından yapılan araştırmada, ölçekten alınan toplam puan ile elde edilen öğrencilerin kadınların spor etkinliklerine katılımlarına ilişkin görüşlerinin sınıf değişkenine göre farklılık göstermediği belirlenmiştir. Bu araştırma çalışmamızı destekler niteliktedir. Öğrencilerin sınıf düzeyleri, kadınların spor etkinliklerine katılımlarına ilişkin görüşlerini etkilememektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin 11'inin (%2) Fen Lisesi, 13'ünün (%2.3) Sosyal Bilimler Lisesi, 370'inin (%66.1) Anadolu Lisesi, 37'sinin (%6.6) İmam Hatip Lisesi, 129'unun (%23) Mesleki ve Teknik Liseler/Endüstri Meslek Lisesi mezunu olduğu görülmektedir (Tablo 4.1).

Öğrencilerin mezun oldukları lise türüne göre spora yönelik tutumları arasında anlamlı farklılık tespit edilmemiştir ($F=1.84$; $p>0.05$) (Tablo 4.5). Buna göre öğrencilerin mezun oldukları lise türünün, öğrencilerin spora yönelik tutumlarını etkilemediği söylenebilir.

Katılımcıların kadınların spor etkinliklerine katılımlarına ilişkin görüşleri ile mezun oldukları lise türü arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilmiştir ($F=3.30$; $p<0.05$) (Tablo 4.11). Bu farklılığın İmam Hatip Lisesi mezunları ile Anadolu Lisesi ve Mesleki ve Teknik Liseler/EML mezunu olan öğrenciler arasında olduğu belirlenmiştir. Buna göre İmam Hatip Lisesi mezunu olan öğrencilerin kadınların spor etkinliklerine katılımlarına ilişkin görüşlerinin Anadolu Lisesi ve Mesleki ve Teknik Liseler/EML mezunu olan öğrencilerden yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Çalışmaya katılan öğrencilerden 322'si (%57.5) spor yaptığını 238'i (%42.5) ise spor yapmadığını belirtmişlerdir (Tablo 4.1).

Araştırma sonucunda öğrencilerin spor yapma durumlarına göre spora yönelik tutumları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilmiştir ($t=15.31$; $p<0.05$) (Tablo 4.6). Bu farkın spor yapan öğrencilerin lehine olduğu görülmektedir. Çiçek (2019), tarafından yapılan araştırmada spor tutumu alt boyutunda spor yapanlar ve spor yapmayanlar arasında spor yapanlar lehine istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğunu ve spor yapanların spora karşı tutumlarının daha yüksek olduğunu belirtmiştir. Kangalgil ve ark. (2006) tarafından yapılan araştırmada daha önce spor yapan katılımcıların tutum puanlarının, daha önce spor yapmayanların puanlarından daha yüksek olduğu ve bu farkın spor yapanların lehine istatistiksel olarak anlamlı olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuçlar çalışmamızı destekler niteliktedir. Bu duruma gerekçe olarak daha önceden spor yapan bireylerin sporu bir yaşam tarzı olarak

gördükleri, dolayısı ile bu kişilerin spora yönelik tutumlarının yüksek olması gösterilebilir.

Katılımcıların kadınların spor etkinliklerine katılımlarına ilişkin görüşleri ile spor yapma durumlarına arasında spor yapan öğrenci grubunun lehine istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur ($t=-3.98$; $p<0.05$) (Tablo 4.12). Diğer bir ifadeyle daha önce yapan öğrencilerin sporun içerisinden geldiği için kadınların spor etkinliklerine katılımlarına ilişkin görüşlerinin daha olumlu bir yönde olduğu söylenebilir. Karagüzel (2019) 'e göre çalışma grubunun spor-egzersiz yapma durumu değişkeni ile kadınların spor etkinliklerine katılımlarına ilişkin tutum ölçeği toplam puanları arasında spor-egzersiz yapan katılımcıların lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu görülmüştür. Bir diğer ifade ile spor-egzersiz yapan katılımcıların, spor-egzersiz yapmayan katılımcılara göre kadınların spor etkinliklerine katılımlarına ilişkin tutumlarında daha olumlu olduğunu belirtmiştir. Gökdağ ve arkadaşları (2019) spor yapan yönetici kadınların spor etkinliklerine katılmalarına ilişkin algıları ile spor yapmayan yönetici kadınların spor etkinliklerine katılmalarına ilişkin algıları arasında spora yapan yönetici kadınların lehine anlamlı farklılık olduğunu belirtmişlerdir. Bu sonuçlar çalışmamızdaki bulgularımızı destekler niteliktedir. Sporun içinden gelen kişilerin, kadınların spora katılımlarına daha olumlu baktıkları söylenebilir.

Çalışmaya katılan öğrencilerin 80'si (%14.3) Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu'nda, 80'si (%14,3) Veterinerlik Fakültesi'nde, 80'si (%14.3) Balıkesir Meslek Yüksekokulu'nda, 80'si (%14.3) Fen Edebiyat Fakültesi'nde, 80'si (%14.3) İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'nde, 80'si (%14.3) Turizm Fakültesi'nde ve 80'si (%14.3) Mühendislik Fakültesi'nde öğrenim gördükleri tespit edilmiştir.

Öğrencilerin öğrenim gördükleri fakülte ile spora yönelik tutumları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir. ($F=9.53$; $p<0.05$) (Tablo 4.7). Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu bulmak için Post-Hoc Tukey HSD testi sonucuna bakılmış ve Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencilerinin diğer tüm bölümlerde öğrenim gören öğrencilerden daha yüksek puan ortalamasına sahip olduğu, Fen Edebiyat Fakültesi öğrencilerinin Veterinerlik Fakültesi öğrencilerine göre, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi öğrencilerinin Veterinerlik Fakültesi

öğrencilerine göre ve Mühendislik Fakültesi öğrencilerinin Veterinerlik fakültesi öğrencilerine göre daha yüksek puan ortalamasına sahip olduğu görülmüştür. Yalçinkaya, Saracaloğlu ve Varol (1993) tarafından yapılan araştırmada üniversite öğrencilerinin spora ilgilerine ilişkin tutumlarının bölümlere göre farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuç bulgularımızı destekler nitelikte değildir. Yıldız, Arı ve Yılmaz (2017) tarafından yapılan araştırmada Spor Bilimleri Fakültesi ile Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu dışındaki bölümlerde öğrenimini sürdüren öğrencilerin spora yönelik tutumlarının öğrenim gördükleri fakültele göre anlamlı bir farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. İşletme Fakültesi ile Hukuk Fakültesi arasında, Hukuk Fakültesi lehine, Sağlık Bilimleri Fakültesi ile Hukuk Fakültesi arasında, Hukuk Fakültesi lehine, Fiziksel Gelişme alt boyutunda; İşletme Fakültesi ile Hukuk Fakültesi arasında, Hukuk Fakültesi lehine, Sağlık Bilimleri Fakültesi ile Hukuk Fakültesi arasında, Hukuk Fakültesi lehine, Spor Tutumu Toplam Puanı açısından; İşletme Fakültesi ile Hukuk Fakültesi arasında, Hukuk Fakültesi lehine, Sağlık Bilimleri Fakültesi ile Hukuk Fakültesi arasında, Hukuk Fakültesi lehine olduğunu belirlemişlerdir.

Katılımcıların kadınların spor etkinliklerine katılımlarına ilişkin görüşleri ile öğrenim gördükleri fakülte arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmadığı tespit edilmiştir ($F=9.53$; $p>0.05$) (Tablo 4.13). Bulgumuzun aksine; Kızılyallı (2014) çalışmasında, fakülte değişkenine göre kadınların spor aktivitelerine katılımlarına ilişkin görüşleri araştırılmış ve İlahiyat Fakültesi'nde öğrenimini sürdüren öğrencilerin tutumlarının ortalaması İletişim Fakültesi ve Mühendislik Fakültesi'nde öğrenim gören öğrencilere göre daha düşük olduğunu tespit etmiştir.

Katılımcıların spora yönelik tutumları ile kadınların spor etkinliklerine katılımlarına ilişkin görüşleri arasında orta düzeyde negatif yönde istatistiksel olarak anlamlı ilişki olduğu saptanmıştır ($r=-0.325$, $p<0.01$) (Tablo 4.14). Bu sonuca göre katılımcıların spora yönelik tutum puanları yükseldikçe kadınların spor etkinliklerine katılımlarına ilişkin görüş puanları azalmaktadır.

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

Çalışmanın bu bölümünde, bulgular dahilinde ulaşılan genel sonuçlar ve öneriler yer almaktadır.

Tablo 4.2'ye göre öğrencilerin spora yönelik tutumları ile cinsiyetleri arasında erkek öğrencilerin lehine istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 4.8'e göre öğrencilerin kadınların spor etkinliklerine katılımlarına ilişkin görüşleri ile cinsiyetleri arasında erkeklerin lehine istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 4.3'e göre öğrencilerin spora yönelik tutumları yaş değişkenine göre incelendiğinde yaş grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 4.9'a göre öğrencilerin kadınların spor etkinliklerine katılımlarına ilişkin görüşleri ile yaş değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 4.4'e göre öğrencilerin spora yönelik tutumları ile öğrenim gördükleri sınıf değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farkın olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 4.10'a göre öğrencilerin kadınların spor etkinliklerine katılımlarına ilişkin görüşleri ile sınıf değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 4.5'e göre öğrencilerin spora yönelik tutumları ile mezun oldukları lise türü arasında anlamlı farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 4.11'e göre öğrencilerin kadınların spor etkinliklerine katılımlarına ilişkin görüşleri ile mezun oldukları lise türü arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 4.6'ya göre öğrencilerin spora yönelik tutumları ile spor yapma durumları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 4.12'ye göre öğrencilerin kadınların spor etkinliklerine katılımlarına ilişkin görüşleri ile spor yapma durumlarına arasında spor yapan öğrenci grubunun lehine istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 4.7'ye göre öğrencilerin spora yönelik tutumları ile öğrenim gördükleri fakülte arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 4.13'e göre öğrencilerin kadınların spor etkinliklerine katılımlarına ilişkin görüşleri ile öğrenim gördükleri fakülte arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 4.14'e göre öğrencilerin spora yönelik tutumları ile kadınların spor etkinliklerine katılımlarına dair görüşleri arasında orta düzeyde negatif yönde istatistiksel olarak anlamlı ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmamızdan elde edilen bulgular doğrultusunda bu çalışma, üniversite içerisinde çeşitli sportif etkinlikler/ faaliyetler düzenlenerek üniversite öğrencilerinin spora yönelik tutumları arttırılabilir. Kadınların spor branşlarındaki başarılarını ve kadınların da sportif faaliyetlerde yer alabileceğini anlatan çeşitli seminerler düzenleyerek, öğrencilerin kadınların spor etkinliklerine katılımına ilişkin görüşleri ve algıları değiştirilebilir. Araştırma farklı üniversite ve bölümlerde öğrenim gören öğrenciler üzerinde gerçekleştirilebilir.

KAYNAKLAR

- Açıkkada, C., ve Ergen, E. (1990). *Kadın ve spor*. Ankara: Büro Tek Matbaacılık.
- Adıgüzel, H. İ. (2020). Spor bilimleri fakültesinde eğitim gören öğrencilerin spora bakış açıları ve spor yapma alışkanlıklarının incelenmesi. (Yüksek Lisans Tezi). Ulusal Tez Merkezi
- Akgün, N. (1986). *Egzersiz fizyolojisi*. İzmir: Ege Üniversitesi Basımevi.
- Alpman, C. (1972). *Eğitim bütünlüğü içinde beden eğitimi ve çağlar boyunca gelişimi*. Ankara: Milli Eğitim Basımevi.
- Amman, M. T. (2000). Spor sosyolojisi. *Sporda Sosyal Bilimler*. (C. İkizler, Dü.) İstanbul: Alfa Yayınları.
- Amman, M. T. (2005). *Kadın ve spor*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- Aracı, H. (1999). *Okullarda beden eğitimi*. Ankara: Nobel Yayın.
- Atkinson, R. C., Atkinson, R., Smith, E. E., Bem, D. J., and Hoeksema, S. (1999). *Psikolojiye giriş*. (Y. Alogan, Çev.) Ankara: Arkadaş Yayınları.
- Bandy, S. J. (2000). Women & Sport from antiquity to the 19th century. *Olympic Review*, 31(Febr-March), s. 18-22.
- Başer, E. (1998). *Uygulamalı spor psikolojisi*. Ankara: Bağırğan Yayınevi.
- Baumann, S. (1994). *Uygulamalı spor psikolojisi*. (Ç. İkizler, & A. Özcan, Çev.) İstanbul: Alfa Basım Yayım.
- Bouchier, N. B. (1998). Let us take care of our field: the national association for physical education of college women and world war II. *Journal of Sport History*, 25(1) 65-86.
- Coakley, J. J. (1986). *Sport in society, issues and controversies*, (s. 17). içinde College Publishing.
- Çelik, Z., & Pular, A. (2011). Ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(Özel). <https://dergipark.org.tr/tr/pub/yyuefd/issue/13708/165969> adresinden alındı
- Çiçek, E. D. (2019). Üniversite öğrencilerinin spora katılım ve spora yönelik tutumlarının incelenmesi "Adana ili örneği". Sosyal Bilimler Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı: Aksaray. (Yüksek Lisans Tezi) Ulusal Tez Merkezi.
- Çöllü, E. F., ve Öztürk, Y. E. (2006). Örgütlerde inançlar-tutumlar tutumların ölçüm yöntemleri ve uygulama örnekleri bu yöntemlerin değerlendirilmesi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Dergisi*, 9(1-2), 373-404.

Deget, D. (2013). Bireylerin sosyo-ekonomik yapı ve eğitim düzeylerine göre spor merkezlerinden yararlanma nedenleri ve sınıflandırılması. Sosyal Bilimler Enstitüsü, İktisat Anabilim Dalı, (Yüksek Lisans Tezi). İstanbul. Ulusal Tez Merkezi.

DPT (Devlet Planlama Teşkilatı). (1972). Kalkınma planı, (Üçüncü Beş Yıl 1973-1977), Ankara. Yayın No:1271, Başbakanlık Basımevi.

Emery, L. (1984). Women's participation in the olympic games "a historical perspective",. *Journal of Physical Education Recreation & Dance*,(May-June), 62-63: 72.

Erciş, S. (2012). Türkiye'deki devlet ve vakıf üniversitelerinin spor müsabakalarındaki verimliliklerinin veri zarflama analizi (vza) ile göreceli olarak değerlendirilmesi ve karşılaştırılması (Doktora Tezi). Erzurum. Ulusal Tez Merkezi.

Erkal, M., Ayan, D., ve Güven, Ö. (1988). *Sosyolojik açıdan spor*. Ankara: Der Yayınları.

Fatih, Ş. (2006). Askeri liselerde sporcu öğrenciler ile sporcu olmayan öğrencilerin problem çözebilme, strese karşı koyabilme, uyum becerileri ve başarı düzeyleri (Doktora Tezi). İstanbul. Ulusal Tez Merkezi

Fişek, K. (1998). Devlet politikası ve toplumsal yapıyla ilişkileri açısından dünyada türkiye'de spor yönetimi. Ankara: Bağırhan Yayınevi.

Franzoi, S. L. (2003). *Socialpsychology* (Third Edition b.). Boston: Mc GrawHill.

Gezer, H. (2014). Spor yapan ve spor yapmayan emniyet teşkilatı mensuplarının yaşam doyumu ve tükenmişlik düzeylerinin incelenmesi (Malatya Örneği) (Yüksek Lisans Tezi). Muğla. Ulusal Tez Merkezi.

Gökdağ, M. (2018). Okul Yöneticilerinin Spora Yönelik Tutumları ve Kadınların Spor Etkinliklerine Katılımlarına Dair Görüşlerinin Araştırılması (Bartın İli Örneği). (Yüksek Lisans Tezi). Bartın. Ulusal Tez Merkezi.

Gökdağ, M., Türkmen, M., ve Akyüz, H. (2019). Okul yöneticilerinin kadınların spor etkinliklerine katılımlarına dair görüşlerinin incelenmesi (Bartın Örneği). *Uluslararası Güncel Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 5(1), 29-41.

Göksel, A. G., ve Caz, Ç. (2016). Anadolu lisesi öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarının incelenmesi. *Marmara Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 1(1), 1-9.

Göktaş, N., ve Şentürk, H. (2019). Spor lisesi öğrencilerinin okul iklimi algıları ile spora yönelik tutumları arasındaki ilişki. *SPORMETRE Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 17(3), 78-92.

Güllü, M., Güçlü, M., ve Arslan, C. (2009). Ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının incelenmesi. *Sport Sciences*, 4(4), 273-288.

Hazar, M. (2000). *Beden eğitimi ve sporda oyunla eğitim*. Ankara: Tutibay Yayınları.

Huddleston, S., Mertersdorf, J., and Araki, K. (2002). Physical activity behavior and attitudes towards involvement among physical education, health, and leisure services pre-professionals. *University Students Journal*, 36(4), 555.

İkizler, C. H. (2000). *Sporla Sosyal Bilimler*. Bursa: Alfa Basım Yayım Dağıtım.

İnceoğlu, M. (2011). *Tutum, algı, iletişim*. Ankara: Siyasal Kitabevi.

İşcan, F. (1988). *Türklerde spor*. Ankara: MEB Basımevi.

Kağıtçıbaşı, Ç. (1999). *Yeni insan ve yeni insanlar*. İstanbul: Evrim Yayınevi.

Kangalgil, M., Hünük, D., ve Demirhan, G. (2006). İlköğretim, lise ve üniversite öğrencilerinin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumlarının karşılaştırılması. *Spor Bilimleri Dergisi*, 17(2), 48-57.

Karacan, S. (2003). Kadınların spor etkinliklerine katılımlarının tarihsel gelişimi. *Tsa Dergisi*, 7(2), 145-154.

Karagüzel, D. (2019). Bireylerin spora yönelik sağlık inançları ile sportif etkinliklere katılan kadınlara ilişkin görüşleri arasındaki ilişki (Yüksek Lisans Tezi). Ankara. Ulusal Tez Merkezi

Karasar, N. (2011). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Nobel Yayınları.

Karavelioğlu, D. (2017). Ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi ve spora yönelik tutumları ile ders dışı sportif etkinliklere katılma / katılmama nedenleri arasındaki ilişkinin incelenmesi (Yüksek Lisans Tezi). Kütahya. Ulusal Tez Merkezi.

Karavelioğlu, MB. (2012). İşbirliğine dayalı öğretim yöntemi ile komut yönetiminin futbola özgü beceri öğrenimine etkisinin araştırılması. (Doktora Tezi). Ankara. Ulusal Tez Merkezi.

Kılıç, K., ve Özdilek, Ç. (2006). Harcanabilir gelirin artmasının sportif rekreasyona katılma olan etkisinin araştırılması-istanbul örneği (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Kütahya.

Kızılyallı, M. (2014). Ankara üniversitesi öğrencilerinin kadınların spor etkinliklerine katılımlarına ilişkin görüşleri. Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi: Ankara.

Koca, C., ve Bulgu, N. (2005). Spor ve toplumsal cinsiyet: genel bir bakış. *Toplum ve Bilim*, 103, 163-184.

Koca, C., Aşçı, H. F., ve Kirazcı, S. (2005). Gender role orientation of athletes and nonathletes in a patriarchal society: a study in turkey. *Sex Roles*, 52, 217-225. doi:<https://doi.org/10.1007/s11199-005-1296-2>

Kocaer, G. (2018). Beden eğitimi ve spor öğretmenleri ve adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutum, serbest zaman ilgilenim ve rekreasyon faaliyetlerine yönelik fayda düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi (Bartın ili örneği) (Yüksek Lisans Tezi). Ulusal Tez Merkezi.

Koç, S. (2005). *Beden eğitimi ve sporda beceri gelişimi*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.

Koruç, Z. (1994). Bayan milli voleybol takımının kişilik örüntüsü. *Voleybol Dergisi*, (1), 29-34.

Köybaşı, Ş. (2007). Değişen değerlerin sportif katılma etkisi. Eğitim Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Anabilim Dalı, (Yüksek Lisans Tezi). Ankara. Ulusal Tez Merkezi.

Küçük, V., ve Koç, H. (2015). Psiko-sosyal gelişim süreci içerisinde insan ve spor ilişkisi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (9), 2.

Leonard, F. E., and Affleck, G. B. (1971). *A guide to the history of physical education*. Connecticut: Greenwood Press Publishers.

Leunes, A. D., and Nation, J. R. (1989). *Sport psychology: an introduction*. Chicago: Nelson-Hall.

Mechikoff, R., and Estes, S. (1993). *A history and philosophy of sport and physical education*. Oxford, England : Wm. C. Brown & Benchmark Publishers.

Odabaşı, Y., ve Barış, G. (2003). *Tüketici davranışı*. İstanbul: MediaCat Yayınları.

Özerkan, K. (2004). *Spor psikolojisine giriş, Temel Kavramlar*. Ankara: Nobel Yayınları.

Özkan, R. (2011). Genel lise ve imam hatip lisesi öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumlarının karşılaştırılması. Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı (Yüksek Lisans Tezi). Ankara. Ulusal Tez Merkezine.

Pepe, K., ve Özkurt, R. (2016). Kadın ve erkek lise öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarının araştırılması. *Uluslararası Spor Egzersiz ve Antrenman Bilimi Dergisi*, 2(3), 93-101.

Pfister, G. (2000). The role of women in traditional games and sports. *Olympic Review*, 31 (Febr-March), 38-45.

Polat, Y. (2020). Fırat üniversitesindeki kadın akademisyenlerin spora yönelik tutumlarının araştırılması (Yüksek Lisans Tezi). Fırat Üniversitesi: Elazığ. Ulusal Tez Merkezi.

Ravindranath, M. J. (1983). "Towards development of attitudes- a paradigm". *The Educational Quarterly*.

Rosenberg, M. J., and Hovland, C. I. (1960). *Cognitive, affective, and behavioural components of attitudes. Attitude Organization and Change: An analysis of consistency among attitude components*. (C. I. Hovland, & M. J. Rosenberg, Dü) New Heaven: Yale University Press.

Saygılı, S. (2002). *Strese son*. İstanbul: Elit Yayınları.

Sevim, Y. (1997). *Antrenman bilgisi*. Ankara: Nobel Yayınevi.

Sevim, Y. (1997). *Antrenman bilgisi*. Ankara: Tutibay Yayınları.

Singh, R. K., and Devi, K. S. (2013). Attitude of higher secondary level student towards games and sports. *International Journal of Physical Education Fitness and Sports*, 2(4), 80-85.

Subramaniam, P. R., and Silverman, S. (2007). Middle school students' attitude toward physical education. *Teaching and Teacher Education*, 23(5), 602-611.

Şahan, H. (2007). Üniversite öğrencilerinin sosyalleşme sürecinde spor aktivitelerinin rolü (Yüksek Lisans Tezi) Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü. Konya. Ulusal Tez Merkezi.

Şentürk, H. E. (2012). Spora yönelik tutum ölçeği: geliştirilmesi, geçerliliği ve güvenilirliği. *CBÜ Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 7(2), 8-18.

Şimşek, A., ve Karahüseyinoğlu, M. F. (2020). Üniversite öğrencilerinin spora yönelik tutumlarının incelenmesi: firat üniversitesi örneği. *Spor ve Performans Araştırmaları Derneği*, 11(1), 46-54.

Şişko, M., ve Demirhan, G. (2002). İlköğretim okulları ve liselerde öğrenim gören kız ve erkek öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumları. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23(23).

Tabachnick, B. G., and Fidell, L. S. (2007). *Using multivariate statistics*. Chiago: USA: Person Education Inc.

Taştan, Z. (2020). Sporda güdülenme, öz yeterlik ve spora yönelik tutum arasındaki ilişkinin modellenmesi. Eğitim Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı (Yüksek Lisans Tezi). Mersin. Ulusal Tez Merkezi.

Tavşancıl, E. (2005). *Tutumların ölçülmesi ve spss ile veri analizi* (2 b.). Ankara: Nobel Yayınları.

Tavşancıl, E. (2014). *Tutumların Ölçülmesi ve SPSS İle Veri Analizi*. Ankara: Nobel Yayıncılık.

Triandis, H. C. (1971). *Attitude and attitude change*. Newyork: John Wiley & Sons, Inc.

Türkmen, M., Abdurahimoğlu, Y., Varol, S., ve Gökdağ, M. (2016). İslami ilimler fakültesi öğrencilerinin spora yönelik tutumlarının incelenmesi (Bartın Üniversitesi Örneği). *International Journal of Contemporary Educational Studies (IntJCES)*, 2(1), 48-59.

Varol, R. (2017). Üniversite öğrencilerinin spora yönelik tutumları ve kadınların spor etkinliklerine katılımlarına dair görüşlerinin incelenmesi (Bartın Örneği) (Yüksek Lisans Tezi) Bartın Üniversitesi. Yüksek Lisans Tezi.

Wells, C. L. (1991). *Women, sport and performance: A physiological perspective*. Champaig: IL: Human Kinetics Books.

Yalçınkaya, M., ve Saracaloğlu, A. (1993). Üniversite öğrencilerinin spora ilişkin görüşleri ve beklentileri. *Spor Bilimleri Dergisi*, 4(2), 13.

Yalçınkaya, M., Saracaloğlu, A., ve Varol, R. (1993). Üniversite öğrencilerinin spora ilişkin görüşleri ve beklentileri. *Spor Bilimleri Dergisi*, 4(2), 12-26.

Yavaş, M., ve İlhan, A. (1996). *Beden eğitimi ve sporda özel öğretim yöntemleri*. Melisa Matbaacılık.

Yavaş, Ö. (2005). Sporun ekonomi içindeki yeri ve spor pazarlama: üç büyük spor kulübünde uygulamalı bir araştırma. Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Anabilim Dalı (Yüksek Lisans Tezi) Edirne: Trakya Üniversitesi. Ulusal Tez Merkezi.

Yetim, A. (2000). "Sporun sosyal görünümü". *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 5(1).

Yetim, A. (2006). *Sosyoloji ve spor*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.

Yetim, A. (2011). *Sosyoloji ve spor*. Ankara: Topkar Matbaacılık.

Yıldırım, D. A., Yıldırım, E., Ramazanoğlu, F., Uçar, Ü., Tuzcuoğulları, Ö. T., ve Demirel, E. T. (2006). Üniversite öğrencilerinin spora bakış açıları ve spor yapma durumu. *Doğu Anadolu Araştırmaları*, 4(3), 49-53.

Yıldırım, M., Ilgar, A. E., ve Uslu, S. (2018). Lise öğrencilerinin spora yönelik tutumlarının incelenmesi. *Electronic Turkish Studies*, 13(27), 1712-1727.

Yıldız, A. B., Arı, Ç., ve Yılmaz, B. (2017). Üniversite öğrencilerinin spora yönelik tutumlarının incelenmesi (Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi örneği). *Muş Alparslan Üniversitesi Uluslararası Spor Bilimleri Dergisi*, 1(1).

Zorba, E. (2006). *Yaşam boyu spor*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Zorba, E. (2014). *Yaşam boyu spor (3)*. Ankara: Atalay Matbaacılık.

Zorba, E., İkizler, H. C., Tekin, A., ve Miraçoğulları, O. (2005). *Herkes için spor*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler	
Adı Soyadı	Sena DİKER
Eğitim	
Lise	Bursa Celal Sönmez Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi (2013)
Lisans	Balıkesir Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Spor Yöneticiliği (2013-2017)
Yüksek Lisans	Balıkesir Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı (2017-2021)

EKLER

	<u>Sayfa No</u>
EK 1. Etik Kurul Kararı.....	59
EK 2. Demografik Bilgi Formu	62
EK 3. Spora Yönelik Tutum Ölçeği	63
EK 4. Kadınların Spor Etkinliklerine Katılımlarına İlişkin Görüş Ölçeği	64

EK-1. Etik Kurul Kararı

Evrak Tarih ve Sayısı: 06/02/2019-E.6741

T.C.
BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ
Klinik Araştırmalar Etik Kurulu Başkanlığı

Sayı : 94025189-050.03-
Konu : Etik Kurul Karar Formu

Sayın Doç. Dr. Zekeriya GÖKTAŞ
Öğretim Üyesi

İlgi : a) 14/01/2019 tarihli ve 71367820/050.03/2174 sayılı yazı.
b) 14/01/2019 tarihli ve 71367820/050.03/2177 sayılı yazı.

"Üniversite Öğrencilerinin Spora Yönelik Tutumları ve Kadınların Spor Etkinliklerine Katılımlarına Dair Görüşlerinin İncelenmesi (Balıkesir Üniversitesi Örneği)" "Gençlik ve Spor İl Müdürlüklerinde Çalışan Bireylerin Örgütsel Bağlılık ve İş Doyumlarının İncelenmesi (Güney Marmara İlleri Örneği)" başlıklı çalışmalarınız hakkında Etik Kurulumuzun bilimsel ve etik yönden oluşturduğu görüş ekteki karar formlarında belirtilmiştir.
Bilgilerinizi rica ederim.

e-imzalıdır
Prof. Dr. Fuat EREL
Başkan

Ek :
Karar Formları

Tıp Fakültesi Çağış Yerleşkesi 10145 Balıkesir
Tel:
E-Posta: etik.bautip@gmail.com

Faks: 0266 6121459

Elektronik ağı: http://www.balikesir.edu.tr/index.php/baun/birim/tip_fakultesi

Ayrıntılı bilgi için irtibat: Belgin Topçu

Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

KLİNİK ARAŞTIRMALAR ETİK KURULU KARAR FORMU

ARAŞTIRMANIN AÇIK ADI	"Üniversite Öğrencilerinin Spora Yönelik Tutumları ve Kadınların Spor Etkinliklerine Katılımlarına Dair Görüşlerinin İncelenmesi (Balıkesir Üniversitesi Örneği)"
-----------------------	---

DEĞERLENDİRİLEN BELGELER	Belge Adı	Tarihi	Versiyon Numarası	Dil		
		ARAŞTIRMA PROTOKOLÜ			Türkçe ☒	İngilizce ☐
	BİLGİLENDİRİLMİŞ GÖNÜLLÜ OLUR FORMU			Türkçe ☒	İngilizce ☐	Diğer ☐
	OLGU RAPOR FORMU			Türkçe ☒	İngilizce ☐	Diğer ☐
	ARAŞTIRMA BROŞÜRÜ			Türkçe ☒	İngilizce ☐	Diğer ☐
DEĞERLENDİRİLEN DİĞER BELGELER	Belge Adı	Açıklama				
	SIGORTA	☐				
	ARAŞTIRMA BÜTÇESİ	☒				
	BIYOLOJİK MATERYEL TRANSFER FORMU	☐				
	ILAN	☐				
	YILLIK BİLDİRİM	☐				
	SONUÇ RAPORU	☐				
	GÜVENLİLİK BİLDİRİMLERİ	☐				
	DİĞER:	☐				
KARAR BİLGİLERİ	Karar No:2019/18	Tarih: 30.01.2019				
	Yukarıda bilgileri verilen başvuru dosyası ile ilgili belgeler araştırmanın/çalışmanın gerekece, amaç, yaklaşım ve yöntemleri dikkate alınarak incelenmiş ve uygun bulunmuş olup araştırmanın/çalışmanın başvuru dosyasında belirtilen merkezlerden izin alınması şartıyla gerçekleştirilmesinde etik ve bilimsel sakınca bulunmadığına toplantıya katılan etik kurul üye tam sayısının oybirliği ile karar verilmiştir. İlaç ve Biyolojik Ürünlerin Klinik Araştırmaları Hakkında Yönetmelik kapsamında yer alan araştırmalar/çalışmalar için Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu'ndan izin alınması gerekmektedir.					

KLİNİK ARAŞTIRMALAR ETİK KURULU	
ETİK KURULUN ÇALIŞMA ESASI	İlaç ve Biyolojik Ürünlerin Klinik Araştırmaları Hakkında Yönetmelik, İyi Klinik Uygulamaları Kılavuzu
BAŞKANIN UNVANI / ADI / SOYADI:	

Unvanı/Adı/Soyadı	Uzmanlık Alanı	Kurumu	Cinsiyet		Araştırma ile ilişki	Katılım *		
Prof.Dr.Fuat EREL	Göğüs Hastalıkları AD	BAÜN Tıp Fakültesi	E ☒	K ☐	E ☐	H ☒	E ☐	H ☐
Prof.Dr.Gülten ERKEN	Fizyoloji Ad	BAÜN Tıp Fakültesi	E ☐	K ☒	E ☐	H ☒	E ☐	H ☐
Doç.Dr.Akın USTA	Kadın Hastalıkları ve Doğum AD	BAÜN Tıp Fakültesi	E ☒	K ☐	E ☐	H ☒	E ☐	H ☐
Dr.Öğr.Üyesi Elif AKSÖZ	Tıbbi Farmakoloji AD	BAÜN Tıp Fakültesi	E ☐	K ☒	E ☐	H ☒	E ☐	H ☐
Dr.Öğr.Üyesi Eyüp AVCI	Kardiyoloji AD	BAÜN Tıp Fakültesi	E ☒	H ☐	E ☐	H ☒	E ☐	H ☐
Uzm.Dr.Mehmet ÇALIŞKAN	Halk Sağlığı AD	Balıkesir KEAS Organize Sanayi	E ☒	K ☐	E ☐	H ☒	E ☐	H ☒
Av.Erman ARDA	Avukat	Serbest	E ☒	K ☐	E ☐	H ☒	E ☐	H ☐
Hüsnü KUNDAKÇI	Eczacı	Balıkesir Sağlık Uygulama ve Arş.Hast.	E ☒	K ☐	E ☐	H ☒	E ☐	H ☐
Serhat ALDEMİR	Emekli		E ☒	K ☐	E ☐	H ☒	E ☐	H ☐

Etik Kurul Başkanının
Unvanı/Adı/Soyadı:Prof.Dr.Fuat EREL
İmza:

Not: Etik kurul başkanı, imzasının yer almadığı her sayfaya imza atmalıdır.

KLİNİK ARAŞTIRMALAR ETİK KURULU KARAR FORMU

ARAŞTIRMANIN AÇIK ADI	"Üniversite Öğrencilerinin Spora Yönelik Tutumları ve Kadınların Spor Etkinliklerine Katılımlarına Dair Görüşlerinin İncelenmesi (Balıkesir Üniversitesi Örneği)"
-----------------------	---

ETİK KURUL BİLGİLERİ	ETİK KURULUN ADI	BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ KLİNİK ARAŞTIRMALAR ETİK KURULU
	AÇIK ADRESİ:	Çağış Yerleşkesi Uşak Yolu Üzeri, 10145 BALIKESİR
	TELEFON	266 612 14 61-6707
	FAKS	
	E-POSTA	etik.bautip@gmail.com

BAŞVURU BİLGİLERİ	KOORDİNATÖR/SORUMLU ARAŞTIRMACI UNVANI/ADI/SOYADI	Doç. Dr. Zekeriya GÖKTAŞ						
	KOORDİNATÖR/SORUMLU ARAŞTIRMACININ UZMANLIK ALANI	Beden Eğitimi ve Spor Bölümü						
	KOORDİNATÖR/SORUMLU ARAŞTIRMACININ BULUNDUĞU MERKEZ	BALIKESİR						
	VARSA İDARI SORUMLU UNVANI/ADI/SOYADI							
	DESTEKLEYİCİ							
	PROJE YÜRÜTÜCÜSÜ UNVANI/ADI/SOYADI (TÜBİTAK vb. gibi kaynaklardan destek alanlar için)							
	DESTEKLEYİCİNİN YASAL TEMSİLCİSİ							
	ARAŞTIRMANIN FAZİ VE TÜRÜ	FAZ 1	☐					
		FAZ 2	☐					
		FAZ 3	☐					
FAZ 4		☐						
Gözlemsel ilaç çalışması		☐						
Tıbbi cihaz klinik araştırması		☐						
In vitro tıbbi tanı cihazları ile yapılan performans değerlendirme çalışmaları		☐						
İlaç dışı klinik araştırma		☐						
Diğer ise belirtiniz								
ARAŞTIRMAYA KATILAN MERKEZLER	TEK MERKEZ	☒	ÇOK MERKEZLİ	☐	ULUSAL	☐	ULUSLARARASI	☐

Not: Etik kurul başkanı, imzasının yer almadığı her sayfaya imza atmalıdır.

EK-2. Demografik Bilgi Formu

1- Fakülteniz:

2- Bölümünüz:

3- Sınıfınız:

Hazırlık 1. Sınıf 2. Sınıf 3. Sınıf 4. Sınıf

4- Cinsiyet:

Kadın Erkek

5- Yaşınız:

18-22 23-27 28-32 33-37 38 ve sonrası

6- Mezun olduğunuz lise türü:

Fen Lisesi Sosyal Bilimler Lisesi Anadolu Lisesi Genel Liseler
 Mesleki ve Teknik Liseler İmam Hatip Lisesi Çok Programlı Liseler
 Özel Liseler

7- Kiminle yaşıyorsunuz?

Ailemle yaşıyorum Akrabalarımle yaşıyorum Arkadaşlarımla yaşıyorum
 Yalnız yaşıyorum

8- Annenin eğitim durumu:

Okuryazar değil Okuryazar İlkokul mezunu Ortaokul mezunu
 Lise Mezunu Üniversite mezunu Lisansüstü

9- Babanın eğitim durumu:

Okuryazar değil Okuryazar İlkokul mezunu Ortaokul mezunu
 Lise Mezunu Üniversite mezunu Lisansüstü

10- Ailenin gelir düzeyi:

0-1000 TL 1001-1500 TL 1501-2000 TL 2001-2500 TL
 2501-3000 TL 3001 TL ve üzeri

11- Spor yapıyor musunuz?

Düzenli Ara sıra Nadiren Hiçbir zaman

12- Sağlık durumunuz nasıl?

Sağlıklıyım Önemsiz şikayetlerim var Çok sık hastalanıyorum
 Kronik rahatsızlığım var.

EK-3. Spora Yönelik Tutum Ölçeği

Maddeler	<u>A</u> sla katılmıyorum	<u>K</u> atılmıyorum	<u>K</u> ararsızım	<u>K</u> atılıyorum	<u>T</u> amamen katılıyorum
1. Evim okula/işyerine çok uzak değil ise yürüyüş ya da bisikleti tercih ederim.					
2. Sporu manevi olduğu kadar maddi kazanç için de yaparım.					
3. Spor yapmadığım günler kendimi ruhen eksik hissederim.					
4. Spurun fiziksel, fizyolojik ve psikolojik faydaları olduğuna inanırım.					
5. Spor faaliyetlerine zorlama olmadan gönülden katılırım.					
6. Okul/kurum takımlarında her zaman yer almak isterim.					
7. Spordaki başarımın en az okuldaki / işteki başarım kadar olmasını isterim.					
8. Spor ağırlıklı yayın yapan televizyon kanallarını tercih ederim.					
9. Sadece tek bir spor branşına değil birden çok branşa ilgi duyarım.					
10. Haftada en az bir gün fiziksel aktivite (spor) yaparım.					
11. Yaz aylarında günlerimi spor yaparak geçiririm.					
12. Diğer arkadaşlarımı da spor yapmaya teşvik ederim.					
13. Sportif başarımın getirdiği sosyal statü beni gururlandırır.					
14. Büyük spor organizasyonlarını (olimpiyat, vb.) keyifle takip ederim.					
15. Spor yapmak için ille de yanımda birinin olması gerekmez.					
16. Yaptığım sporu elit (milli) sporcu olarak yapmayı hep hayal etmişimdir.					
17. Spor faaliyetlerine, uzman kişiler yönetmese de katılımcı olurum.					
18. Sporu hayattan zevk alma amacı olarak görürüm.					
19. Spurun zararlı alışkanlıklardan uzak durmamda etkisi vardır.					
20. Branşımın en iyi sporcularını kendime rol model alırım.					
21. Evden dışarı çıkamadığım zamanlarda ev şartlarında aktivite yaparım.					
22. Boş zamanlarımı spor ile değerlendiririm.					
23. Katılımcı olamadığım spor dallarını da izlemekten keyif alırım.					
24. Spor ortamında kişiliğimin daha da güçlendiğini hissederim.					
25. En sağlam dostlukların spor ortamında doğduğuna inanırım.					

EK-4. Kadınların Spor Etkinliklerine Katılımlarına İlişkin Görüş Ölçeği

Maddeler	Tam Katılıyorum	Çok Katılıyorum	Orta Düzeyde Katılıyorum	Az Katılıyorum	Hiç Katılmıyorum
1. Spor, erkeklere özgü bir faaliyettir.					
2. Spor, kadınlar açısından toplumsallaşma aracıdır.					
3. Spor yapan kadınlar toplumsal yaşamda başarılı olurlar.					
4. Kadınların yapmamaları gereken spor dalları vardır (motor sporları, vücut geliştirme ve mücadele sporları gibi).					
5. Kadınların, spor salonlarında spor yapmalarını uygun buluyorum.					
6. Spor, kadınların boş zamanlarını değerlendirmeleri için uygun bir faaliyettir.					
7. Kadınların tek başlarına açık alanlarda ya da parklarda, spor yapmalarını uygun bulmuyorum.					
8. Kadınlar her yaşta spor yapabilir.					
9. Bedensel temas içeren sporlar kadınlar için uygun değildir.					
10. Spor yapan kadınların cinsel tacize uğrama olasılığı vardır.					
11. Düzenli spor yapan evli kadın evini, eşini ve çocuğunu ihmal edebilir.					
12. Kadın anatomisi spor yapmaya uygundur.					
13. Spor yapan kadınların vücutlarını sergilemelerini uygun bulmuyorum					
14. Spor yapan kadınları itici buluyorum.					
15. Kadınların, erkek antrenörlerle çalışmalarını uygun bulmuyorum.					
16. Spor yapan kadın kendine güvenir.					
17. Kadınlar spor yapmak için eşlerinden ya da babalarından izin almalıdırlar.					
18. Spor kadınların fiziksel gelişimlerine katkıda bulunur.					
19. Spor, kadının bedenine zarar verir.					
20. Spor yapan kadın dış görünüşüne önem veren kadındır.					
21. Spor yapan kadın sağlıklı anne olur.					
22. Profesyonel kadın sporcular erkek sporcular kadar başarılıdırlar.					
23. Spor yapan kadın sağlıklıdır.					
24. Kadınların sporla profesyonel olarak ilgilenmelerini doğru bulmuyorum.					
25. Kadınların eşleri ya da babaları yanlarında olmadan spor yapmalarını uygun bulmuyorum.					
26. Spor yapan kadın disiplinlidir.					
27. Spor yapan kadınların temel sağlık kuralları ve ilk yardım hakkında bilgileri vardır.					
28. Kadın sporcuların müsabakalar için şehir dışına çıkmalarını uygun bulmuyorum.					

29. Kadınların spor sayesinde yeni insanlarla tanışmaları iyi bir durumdur.					
30. Spor, kadınların birçok görevin üstesinden gelebilme becerilerini geliştirir.					
31. Spor yapan kadınlar başkalarına karşı hoşgörülü ve saygılıdır.					
32. Spor, kadınlara iş birliği içinde çalışma alışkanlığı kazandırır.					
33. Spor yapmak kadınların kendilerine güvenlerini artırır.					
34. Spor yapan kadınlarda liderlik özellikleri gelişir.					
35. Spor kadınların psikolojik gelişimlerine katkıda bulunur.					
36. Spor yapmak kadının üreme organlarına zarar verir.					
37. Spor yapan kadınların karar verme becerileri gelişir.					
38. Eğitim hayatı devam eden kadınların, spor hayatı da devam eder.					
39. Spor yapan kadınlar stres ve heyecanla daha kolay başa çıkarlar.					

Eğitimde, bilimde, sanatta çağdaş...

Balıkesir Üniversitesi
Tıp Fakültesi Dekanlık Binası
Çalış Yerleşkesi/BALIKESİR

(0 266) 612 14 62
sagbilen@balikesir.edu.tr
<http://www.balikesir.edu.tr>

